

Porin Mies-Laulu 60 vuotta

Juhlapomila

PMZ

Porin Mies-Laulu
60 vuotta

Porin Mies-Laulun 60-vuotisjuhlakonsertti
Promenadialissa lokakuun 29.päivänä 2005 klo. 16.00
Ohjelma: 15 €

Ohjelmia saatavana Höövelistä, Lippupalvelusta
ja kuorolaisilta.

Koivusalo ja kuoro studiossa

Timo Koivusalon melko rankastikin jakanut epookki Kaksipäisen kotkan varjossa sai ensi-iltansa syyskuun alussa. Suuren urakan ohjaajana, käsikirjoittajana ja musiikin säveltäjänä tehnyt Koivusalo pyysi viime syksynä Porin Mies-Laulua sekä Porin Poikakuoroa yhden elokuvassa kuultavan kappaleen esittäjäksi. Kyseessä oli kappale nimeltä Miespolvien marssi, joka äänitettiin Finnvox -studiolla Helsingissä.

– Sivu 7

Tallinnan laulu- juhlilla 2004

*Lähtivät pojat Porista,
Porilinnan palkehilta
Guidomme kotikaupunkihin,
Räävelin laulupitoihin
suuriin juhliin Tallinnanahan.
Siel oli rahvasta rutosti,
juhlakansaa valtavasti
laulajaa kymmenin tuhansin
jotka virsiä viritti,
kantaatteja kaiutteli
lauloi aivan mahtavasti,
musisoivat mielevästi.*

– Sivu 15

Porin Mies- Laulun uusi CD ”Konsert- tissa”

Tätä tekstiä kirjoitattaessa Porin Mies-Laulun uusi CD ”Konserttissa” on juuri lähtenyt CD-tehtaalte monistettavaksi. Onkin oikea hetki palata ajassa taaksepäin ja muistella mitä kaikkea matkan varrella on tapahtunut.

Muistaakseni kuoron kaikkien konserttien äänittämisestä keskusteltiin toimihenkilöiden kesken ensimmäisen kerran vuonna 2002. Ajatus ”jos jotain hyvää tarttuis’ purkkiin” oli aluksi vain heitto, mutta pian siihen alettiin suhtautua vakavasti.

– Sivu 18

Porin Mies-Laulun isänmaallinen ilta

Keski-Porin kirkossa 5.12.2005 klo 19

Kaupunginjohtajan tervehdys

Mieskuorolaulu tuo mieleeni opiskeluaikojen adventtikonsertit Turun tuomiokirkossa ja kevään ensi sävelet. Kadehdin tuolloin hiljaa heitä, joiden laulunlahjat mahdollistivat sen sosiaalisen ulottuvuuden, jonka kuoron jäsenyys toi tullessaan. Sain vahvistuksen tähän sosiaalisuuden mielikuvaan, kun kysyin eräältä pitkään mieskuorolaulua harrastaneelta ystävältäni, mitä harrastus hänelle merkitsee. Vastaus oli seuraava: ”Ilmassa väreilee käsinkosketeltava Me olemme suomalaisia – tunnelma. Laulajana tämä voimakas tunnelataus on tuplan verran suurempi kuin kuulijoissa, arvelisin. Jokaviikkoiset harjoitussillat laulujen ja laulajaveljien kanssa yhdistävät kummasti. Tuntee kuuluvansa samaan joukkoon, ihminen hän on sosiaalinen eläin. Ja kun on laulanut vuosikymmeniä, alkavat menneiden vuosien yhdessäolot ja kokemukset tuoda omaa hohtoa harrastukseen. Pätkäharrastuksissa siihen ei ole mahdollisuutta.”

Palattuani vaellusvuosieni jälkeen tänne Poriin olen saanut huomata, kuinka laaja-alaista ja korkealaatuista kuoroharrastus kaupungissamme on. Kuten yllä lainaamani ystävä todistaa, ovat isänmaallisuus ja mieskuorolaulu veljiä keskenään. Porin Mies-Laulun ohjelmisto tukee tätä käsitystäni. Laulu on kantanut meitä suomalaisia vaikeiden historiallisten vaiheiden läpi ja lohduttanut meitä kansallisissa murheissamme. Oi kallis Suomenmaa on yksi vaikuttavimpia isänmaallisuuden ilmentymiä ja se on usein liittynyt valtakunnan käännekohtiin.

Porin Mies-Laulun perustamisen aikoihin olimme juuri maksaneet kalliin hinnan nuoren valtiomme itsenäisyydestä ja omasta päätösvallosta. Entistä pienemmässä, mutta sitä rakkaammassa isänmaassa yhteenkuuluvaisuuden tunne lienee ollut jotakin ennen kokematon. Tänä päivänä mieskuoroharrastus on hiljaista taistelua aikamme henkeen kuuluvaa itsekkyyttä ja yksin yrittämistä vastaan: opitaan kunniottamaan kanssalaajia ja mukaudutaan ryhmässä työskentelyyn.

Arvostan suuresti sitä työtä, jota olette tehneet porilaisessa kuorolaulussa. Olette keskeisesti olleet mukana rakentamassa Porista 2000-luvun kulttuurikaupunkia. Onnittelten lämpimästi 60-vuotiasta Porin Mies-Laulua ja toivotan kaikille kuorolaisille mitä parhaita menestystä myös tulevaisuudessa.

Aino-Maija Luukkonen
Porin kaupunginjohtaja

Harrastus josta naisetkin pitävät – mieskuorolaulu

Mieskuorolaululla on nyt maassamme positiivinen suunta. Yhä useammat kuorot ovat pystyneet voittamaan vuosia jatkuneen ongelman, sillä uusia nuoria miehiä on nyt saatu mukaan mieskuorotoimintaan. Tämä jos mikä lupaa harrastuksellemme hyvää tulevaisuutta!

Mieskuorolaulu kokoaa maassamme tuhansia miehiä viikoittain harjoittelemaan ja esiintymään mitä erilaisimpiin tilaisuuksiin. Tämä harrastus on monelle miehelle pitkäaikainen, elämän mittainen, joskin iän myötä harrastus aktiiviuran jälkeen yleensä jatkuu seniorikuoroissa. Mieskuoroon pyrkivän ei tarvitse olla valmis laulaja, mutta hänellä

täytyy olla halu tulla sellaiseksi. Mieskuorolaulu tarjoaa haasteita ja antaa paljon huikeita elämyksiä.

Yhdessä tekeminen, oman äänen käyttö, tunteiden ilmaisu kuorolaulun myötä antaa varmasti jotakin sellaista, mihin muut harrastukset eivät pysty. Siksi nämä miehet viikoittain jaksavat kokoontua ja keskittyä, harjoitella ja taas harjoitella, opetella lauluja ulkoa jne. Mieskuorolaulussa on sellaista meininkiä, joka saa miehen hyvälle tuulelle, voimaa, joka antaa energiaa arkiseen aherrukseen.

60-vuotisjuhlavuotetaan viettävä Suomen Mieskuoroliitto onnittelee lämpimästi Porin Mies-Laulua niin ikään 60-vuo-

tisesta, menestyksekkäästä ja pitkäjänteisestä mieskuorotyöstä.

Esitän parhaan tervehdykseni ja menestyksen toivotukseni Porin Mies-Laululle!

Pekka Siltala
Suomen Mieskuoroliiton puheenjohtaja

Porin Mies-Laulun Kunnialaulu

LAULAKAAMME

*Sanat: Kauko Heikkilä
Säveltänyt: Selim Palmgren*

*Laulakaamme raikkahasti
niin kuin aalto vaahtopää,
joka kaukomailta asti
rannan paatta tervehtää.
Suvituulen sävel soikoon,
joka tähkää tuudittaa,
pihakoivu huminoikoon
lauuansa tuttavaa.*

*Laulakaamme sineen taivas
sekä tähtiin synkkä yö,
sävel lievittääköön vaivas,
joka sydäntäsi syö.
Laulakaamme riemuun rinta,
keyyeksi elon tie.
Mikä liekin kaunehinta,
laulu sinne, veikko vie!*

Porin Mies-Laulun johtajat ja laulajat

Guido Ausmaa
kuoron taiteellinen johtaja

Pekka Peltonen
kuoron varajohtaja

Erkki Hakkiluoto
kunnialaulunjohtaja

I-tenorit

Aalto Tommi
Antinluoma Pentti
Honkala Jouko
Koskenkorva Pekka
Laine Pentti
Lampinen Jari
Niemistö Seppo
Nordling Seppo
Peltonen Pekka
Ruoho Sami
Suominen Martti
Tiusanen Pekka
Venttinen Timo
Vähähaka Miikka

II-tenorit

Aalto Veikko
Ahokas Seppo
Huhtinen Harri
Jokinen Matti
Keitaanniemi Osmo
Kivenmäki Pentti
Laaksonen Markus
Lamminen Reino
Leivo Hannu
Lähteenmäki Taisto
Miettinen Antti
Sipilä Matti
Vironmäki Marko
Virtanen Pentti

I-bassot

Anttila Erkki
Hakuni Matti
Kasanko Mikael
Korhonen Heikki
Koskenkorva Jukka
Lahtonen Jouko
Laine Reima
Mäkelä Hannu
Nuorsaari Mikko
Puustonen Hannu
Pätynen Jorma
Tikka Kari
Vainio Pekka

II-bassot

Blomroos Osmo
Haapala Timo
Jaatinen Raikko
Jäntti Jaakko
Kaarto Kari

Keto Harri
Kotkatvuori Matti
Lehtonen Matti
Nevala Jouni
Nevämäki Sauli

Pekola Antti
Ristimäki Taisto
Viljanen Kari
Waegelein Vesa

Porin Mies-Laulun perinteinen vapputervehdys 2005.

**Kansikuvassa kuoron perustaja
Altti Järvinen.**

Porin Mies-Laulu r.y., Vapaudenkatu 10, 28100 Pori p. (02) 633 5348, f. (02) 641 5348, www.pml.fi, info@pml.fi

Julkaisija: Porin Mies-Laulu r.y., Vapaudenkatu 10, 28100 Pori

Päätoimittaja: Mikko Nuorsaari, Vapaudenkatu 10, 28100 Pori. p. 050-587 7968

Toimituskunta: Osmo Blomroos, Jaakko Jäntti, Jari Lampinen, Jorma Pätynen ja Kari Viljanen

Painopaikka:
Kehitys Oy/Allatum Oy 2005

Kuorolaulu on harrastuksista parhaimpia

Porin Mies-Laulun täyttää nyt kuusikymmentä vuotta haluan kiittää kaikkia kuorolaisia yhteisestä harrastuksesta. Kuorolaisia on vuosien varrella ollut paljon ja osalle tämä harrastus on ollut koko aikuisiän kestävä. Osa kuorolaisista on jo aloittanut pikkupoikana poika-kuorossa ja jatkanut sitten mieskuoron puolella.

Erityisen hieno tilanne kuorollamme on ollut syystä, että koko olemassaoloaikanaan pääkuorolla on ollut vain kolme taitteellista johtajaa, professori Altti Järvinen, musiikkineuvos Erkki Hakkiuoto ja nykyisin kuoroa johtava musiikin maisteri, diplomikuoronjohtaja Guido Ausmaa. Kiitokset heille innostavasta ja kärsivällisestä työstä.

Näiden herrojen asiantuntevalta ja antaumuksellisella opastuksella kuoro on kehittynyt nykyiseen paikkaan porilaiseen kulttuurielämään.

Pitkäaikaisesta musiikillisesta yhteistyöstä kiitokset menevät Satakunnan Sotilassoittokunnalle, Keski-Porin kirkon kanttorille Juhani Romppaselle, Pori Sinfonietalle sekä lukuisille solisteille ja säestäjille. Olette olleet kanssamme mukana antamalla musiikkielämyksiä monille porilaisille ja satakuntalaisille sekä ulkomaalaisille kuulijoillemme.

Erityiskiitokset ansaitsevat myös kaikki tukijamme kuten Porin kaupunki ja lukuisat pankit, vakuutusyhtiöt, liikelaitokset, teollisuusyritykset sekä kaikki yksityiset tuki- ja kannatusjäsenemme.

Valokuva: Hannes Frigård

Ilman teidän apuunne ei toimintamme olisi mahdollista nykyisessä laajuudessaan.

Aloittaessani tätä harrastusta noin kaksikymmentä vuotta sitten on vielä tiennyt, että mieskuorolaulu tosiaan tempaa mukaansa näin kokonaisvaltaisesti.

Kuorolaulu itsessään on hyvä tapa kehittää itseään ja ennen kaikkea opetella yhteistyötä. Kuoron sointi muodostuu yhteispelillä kuoron johtajan ja kaikkien kuorolaisten osallistuessa lopputulokseen. Sanotaan että golfissa ei koskaan tule täysin valmiiksi ja oppineeksi ja aina

jää varaa tehdä asiat ensi kerralla vielä paremmin. Tämä kaikki pitää paikkansa myös kuorolauluharrastuksen suhteen.

Laulamisesta on jo kirjoitettu niin paljon, että lienee todistettua sen olemassaolon positiivinen vaikutus ihmisen jokapäiväiseen elämään.

Kuoroharrastuksessa on musiikillisen puolen lisäksi mukana voimakkaasti myös sosiaalinen kanssakäyminen. Laulajien aikaansaannoksia ei arvioida tittelien, arvonimien tai oppiarvon perusteella vaan puhtaasti korvakuulolla.

Samoin väliaikojen kahvikeskusteluissa tulee helposti selville yhteiskuntamme eri alojen edustajien näkemykset arkisistakin asioista. Veljellisessä hengessä keskustellen on hienoa kuulla erilaisia perusteltuja kommentteja melkein asiasta kuin asiasta.

Mikäli mieltäsi askarruttaa tätä lukiessasi miten kuorolauluharrastukseen oikein pääsisi mukaan, niin miespuolisille voin antaa kolme hyvää vinkkiä.

1. Jos olet koululainen niin pyri poikakuoroon.

2. Jos olet 19-34-vuotias niin tule Nuortenmiesten kuoroon (harjoitukset keskiviikkoisin)

3. Jos olet yli 34-vuotias niin liity Porin Mies-Lauluun (harjoitukset ovat maanantaisin)

Lähestyvässä 60-vuotisjuhla-konsertissamme lauantaina 29.10 Promenadialissa klo 16 voit kuulla elävän ääninäytteen kuoromme soinnista ja päästä mieskuoroharrastuksen tunnelmaan.

Kaikille tämän jutun lukijoille haluan toivottaa hyvää syksyä. Nähdäänhän juhla-konsertissa

Porin Mies-Laulu ry
Pekka Koskenkorva
puheenjohtaja

LUKIJALLE

Tämä lehti kertoo 60-vuotiaan Porin Mies-Laulun toiminnasta. Lauluharrastuksesta, yhdistyksestä ja sen omasta talosta käytösmahdollisuuksineen. Lehti kertoo kuoron lähiajan tapahtumista joista tärkein on 60-vuotisjuhla-konsertti Promenadialissa 29.10. klo 16.00. Konsertissa kuullaan perinteistä ja uutta ohjelmistoa. Tärkeimpänä J. Sibeliuksen Tulen synty. Se on mieskuorolle, orkesterille ja solistille tehty kuvaus Kalevalasta. Teoksen johtaa Guido Ausmaa orkesterina Pori Sinfonietta ja solistina baritoni Hannu Ilmolahti. Harvoin kuultua musiikkia, jota voin suositella lämpimästi.

Konserttiohjelma on myös osoitus mieskuoro-ohjelmiston monipuolistumisesta. Rohkea tarttuminen uudempaan musiikkiin laajentaa ohjelmistoa ja antaa haasteellisia tehtäviä. Lisäksi tämä juhla-lehti on kutsu hyvän ja mahdollisesti pitkäaikaisen harrastuksen pariin. Kuorossamme on toimintaa kaikenikäisille. Pätevää opetusta ja ohjausta riittää kaikille. Hauskaa ja hyödyllistä tekemistä riittää niin laulu- kuin yhdistystoiminnankin puolella. Tartu mahdollisuuteen ja tule Mies-Lauluun. Oma taloamme tuodaan esille tässä lehdessä myös mainiona erilaisten tilaisuuksien pitopaikkana. Tiloja voi vuokrata erilaisina kokonaisuuksina laulun kera tai ilman.

60-vuotiaalla yhdistyksellä on jo menneisyyskin. Toimituskunta ei halua unohtaa historiaa, vaan valottaa sitä jo nykykuoroa edeltävältäkin ajalta. Toivottavasti nämäkin sivut saavat lukijansa, koska ne kertovat perinteestä, joka myös velvoittaa.

Toivotan mukavaa syksyä porilaisen musiikin parissa.

Mikko Nuorsaari
juhla-julkaisun päätoimittaja

Kaunein soitin on ihmisen ääni – tunteiden tulkki

Porin kaupungin kulttuuritoimi tervehtii ja onnittelee 60 vuotta täyttävää Porin Mies-Laulua.

Suomalaisessa yhteiskunnassa laulun ja soiton asema ihmisten sosiaalisessa kanssakäymisessä on merkittävä. Musiikkiin ja sävelmiin liittyy salaperäinen ja tenhoava mahti, jonka tahtiin on tehty työtä, juhlittu ja tanssittu, sodittukin.

Rakas harrastus – kuten mieskuorolaulu – vaatii kurinalaista osallistumista, ankaraa harjoittelua, uhrauksia ja aikaa.

Mieslaululla on Porissa pitkät perinteet. Arkistojen mukaan Poriin perustettiin mieskuoro nimeltään Mieslaulu jo vuonna 1915. Porin Mies-Laulun perustamisvuotena pidetään kuitenkin vasta vuotta 1945, jolloin kuoro piti ensimmäisen konserttinsa Porin Karhulinnaassa.

Tänä päivänä Porin Mies-Laulun ääni soi omassa talossa, joka tarjoaa tilaa myös muulle kulttuuriyhteistyölle.

Mieskuoron historia on tulvillaan persoonallisuuksia, joilla on ja on ollut tervettä itsetuntoa ja energiaa tuottaa kulttuurielämyksiä kuoromusiikin ystäville.

Kulttuuritoimen puolesta olen iloinen voidessani lukeutua Porin Mies-Laulun ystäviin.

Birgit P. Jaakola
kotiseutuneuvos
Porin kaupungin
kulttuuritoimenjohtaja

Viisi laulukautta

Olen johtanut Porin Mies-Laulua viisi laulukautta. Tämä on ollut mielenkiintoista aikaa, täynnä erilaisia tapahtumia, esiintymisiä, kilpailuja ja matkoja.

Haluaisin nostaa esiin muutamia edellä mainituista. Aloitan kuoron tulevaisuuden ja jatkuvuuden kannalta tärkeimmistä – Nuorten miesten kuorosta, jonka perustin syksyllä 2003. Alkuvaikeuksista huolimatta projekti on käynnistynyt mielestäni hyvin. Kuorossa on mahtava yhteishenki ja heidän kanssaan on erinomaista työskennellä. Toivon tietysti kaikkien nuorten mieslaulajien löytävän tiensä kuoroomme.

Talostamme on tullut kuorotalo, jossa harjoittelevat eri ikäluokkien kuorot: Vaarinlaulu, kanta-kuoro ja Nuorten miesten kuoro. P M-L on tällä hetkellä hyvänä esikuvana kuorosta, jossa kaikki mahdolliset ja mahdollittomat keinot käytetään kuoron tulevaisuuden turvaamiseen. Toivottavasti myös muut Suomen mieskuorot pienemmillä paikkakunnilla pystyvät saamaan nuorempia laulajia joukkoonsa.

P M-L on tehnyt minun johtamana kaksi onnistunutta kuoromatkaa Lingeniin (Saksa) 2002 sekä Tarttoon ja Tallinnaan laulujuhille 2004.

Kuorolle osoittautui suureksi haasteeksi osallistuminen viime keväänä Madetoja-mieskuorokilpailuun. Vaikka kilpailusta ei tullut palkintosijaa, sai kuoro tuomariston jäseniltä vain positiivista palautetta kuoron soinnista, dynaamisuudesta, tulkinnosta ja ohjelmistosta.

Porin Mies-Laulun kvartetit ja tuplakvartetit ovat ottaneet voittoja viime vuosien neljän kaupungin kvartettkisoista. Kilpailuissa on ollut valttina nuorekas, loppuun asti hiottu tasokas esiintyminen.

Kuoro osallistui Timo Koivusalon elokuvan Kaksipäisen kotkan varjossa musiikin nauhoituksiin Helsingissä, mikä oli elämys sinänsä, puhumattakaan kuvauksista.

Äskettäin on valmistunut P M-L toinen CD-levy, joka sisältää konserttitaltiointeja.

On kovin harvinaista, että harrastuskuorot uskaltavat tehdä

näin. Porin Mies-Laulu otti tietoisesti riskin ja nyt on yleisellä mahdollisuudella kuunnella tämänhetkistä P M-L soittoa kotona äänitteeltä ja kokea aitoa konserttitunnelmaa.

Juhlakonsertin ohjelmistossa on kappaleita uunituoreelta levyiltä, mutta se sisältää myös orkesterisäestyksellisiä teoksia ja uusia lauluja Mieskuoroliiton perusmerkkikirjasta. Kevyemmät ja viihteellisemmät kappaleet ja sovitukset ovat tulleet jäädäkseen mieskuorojen ohjelmistoon.

Porin Mies-Laululla on tärkeä tehtävä kulttuurin edistäjä-

nä Porin kaupungissa.

Yhteistyössä eri tahojen kanssa pystymme edesauttamaan tulevien kulttuuritapahtumien, kuten Valtakunnalliset Sulasolin laulut 2007, uudet urut Keski-Porin kirkkoon, Porin kaupunki 450 v. onnistumista.

Kiitos kaikille tukijoukoille! Onnittelut kuorolleni! Olen ylpeä Teistä 60-vuotias Porin Mies-Laulu.

Guido Ausmaa
Taiteellinen johtaja

Rakentaja • Remonttoija • Korjaaja

AGRI MARKET

PORI, Itäkeskuksenkaari 1-3, puh. (02) 6251 599

EUROMASTER

Pidät meidät liikkeessä.

www.euromaster.fi

KESKO

Isänmaalliset illat ja -kirkkokonsertit 30-vuotias perinne

Kuorollamme on meneillään toinen merkkivuosi. Sen vuonna 1975 aloittamat, suurta menestystä nauttineet Itsenäispäivän aattoiltaan sijoitetut isänmaalliset konsertit täyttää nyt tasan 30 vuotta.

Rakkaus isänmaahan on näkynyt kauniilla tavalla Porin Mies-Laulun ja sitä edeltäneen henkisen virittäjäme Porin Suojeluskunnan Mieskuoron historiassa kuorojen perustamisesta asti. Ohjelmiston pohjavire on edelleenkin synnyinmaamme kauneutta vapauden kaipuuta ja itsenäisyyden riemua kuvaavaa. Suomessa Sibeliuksen Finlandia "Oi, Suomi, katso sinun päiväs koittaa..." ja veljesmaassamme Virossa "Mu isamaa on minu arm..." ovat antaneet tuloksellista voimaa kansoillemme.

Vuonna 1975 elimme aikoja jolloin Suomen ja itäisen naapurimme välisiä tosiasioita ei oltu vielä kaikilta osin tunnustettu. Ei ollut kovin suosittua, varsinkaan yleisissä tiedotusvälineissä, puhua positiivisessa sävyssä esim. sotaveteraaneista, sotainvalideista tai lotista. Oli muodostunut patouma.

Tämän tajuten ja tamperelaisien kuoroveljien antaman esimerkin innoittamana ehdotin, että kuoromme ottaisi traditiokseen Isänmaallisen Juhlan järjestämisen itsenäisyyspäivän aattona 5. päivä joulukuuta. Ajatus oli kytynyt jo muutaman muunkin mielessä ja se sai voimakasta kannatusta. Kuoromme II-basso taiteilija Olavi Jalkanen halusi kuitenkin vaihtaa nimessä esiintyvän juhlasan sanaan ilta, jotta yleisökyky olisi mahdollisimman matala. Ja niin me teimmekin. Isänmaallisten Iltojen järjestäminen annettiin kokonaisuudessaan kolmen kuoroveljen vastuulle. Tehtävät muotoutuivat aivan kuin luonnostaan seuraaviksi: Erkki Hakkiuoto valitsi ja harjoitti kuoron esittämät laulut, laati käsiohjelmat ja huolehti lehti-ilmoituksista sekä etsi yhdessä Raikko Jaatosen kanssa juhlapuhujan Raikon hoitaessa

useimmiten itse tervehdyssanotien esittämisen. Tällöin allekirjoittaneen tehtäväksi jäi juhlan muun ohjelman keksiminen ja järjestäminen. Oli tavoitettava esiintyjäkandidaatit puhelimen päähän, sovittava palkkiot, järjestettävä majoitukset, tuotava kotoiset äänenvahvistimet, mikrofonit, kaiuttimet, kukat jne. Juhlatraditio pääsi loistavasti alkuun ja yleisö täytti salit. Vuosina 1975-1984 juhla vietettiin Ruotsalaisella Yhteiskoululla nimellä Isänmaallinen Ilta ja vuodesta 1985 Keski-Porin kirkossa nimellä Porin Mies-Laulun järjestämä Isänmaallinen Kirkkokonsertti.

Ensimmäiset 10-vuotta ohjelmastrategiamme oli, että kuoro oli juhlan järjestäjä ja isäntä mutta ei pyrkinyt valtaamaan pääroolia esiintyjänä. Näin Isänmaallisista Illoista saatiin monipuolisesti kiinnostavia. Tämä edellytti nimekkäitä juhlapuhujia ja juhla-kansaa miellyttäviä esiintyjä. Omalta kohdaltani muistan kuinka jo keväältä alkaen etsin ajatuksissani uusia ideoita ja tarkkailin herkeämättä ympäristöäni

löytääkseni taas uudet esiintyjät lähestyvään juhlaan. Juhlapuhujina ovat esiintyneet mainitakseni, dosentti Timo Tiusanen, professori Ahti Sonninen, rovasti Unto Salo ja kenraaliluutnantti Otto Ylirisku. Ensimmäisen Isänmaallisen Illan juhlapuhuja ja dosentti Timo Tiusanen esitti ajatuksinaan mm. seuraavaa: "Isänmaa, isänmaallisuus ja isänmaanrakkaus eivät vuoden 1975 Suomessa ole erityisen suosittuja sanoja. On kuin käsite isänmaa olisi laajalti korvattu sanoilla "yhteiskunta" tai "valtio". Ja on kuin näiden sanojen innokkaimmista käyttäjistä olisi monesti rakkaus sangen kaukana. Rakkauteen liittyy kohteen kunnioittamista, toisen hyväksymistä ja arvossapitämistä sellaisena kun hän on".

Tiusanen toi esille myös kuinka "käynnissä on taukoamaton kilpailu negatiivisten uutisten kesken. Etsintä ei suinkaan kohdistu siihen, mikä maassamme on kohdallaan. Tutkiva, sutkiva ja hutkiva journalismi ja taide panevat kuin parastaan ja tuloksena on mahtava keko, jonka alta totuus yrittää ryömiä esiin jyrkin polvin ja väärin säärin. Onneksi suomalaisjurrikan peruspäiirteisiin kuuluu epäluulo yksivakaata propagandaa kohtaan, onneksi totuus yhä ryömi jyrkin polvin".

Tervehdys sanat lausui aina omat miehemme puheenjohtaja Raikko Jaatinen tai varapuheenjohtaja Pauli Siljamäki.

Isänmaallisten Iltojen muista esiintyjistä voidaan mainita porilaisen murrepakinan esittänyt esitysintoa pursuva teatterineuvos Sylvi Salonen, 95-vuotias leppoisin myönteinen mestarilaulaja Heikki Salokangas, joka samalla kertoili lukkarin poikana laulajakodistaan ja Kankaanpään perustamastaan kuorosta "Laulu-Urhot", pienet kaksirivisten taitajat kansallispuvuissa, leveine lierihattuineen ja lapikkaissaan hymyilevä Antti Ala-Keturi ja Kristiina Honkaniemi, lausujaguru Yrjö Jyrinkoski, laulelmi esittäjänä myöhemmin suomenmestaruuteen yltänyt kaurisääninen Pirjo Koskenperä kitaroineen, jääkäriäkoja muis-

televa vanhanajan herrasmies, jääkärieversti Per Zilliacus, kotaloistaan Hyrsylän mutkassa kertova aitous säteilevä laulajaveli Santeri Lampivuori, kerromallaan esityksiä siivittänyt mestaripelimanni Edit Tuomi, Euran Pelimannien ohjelmaryhmä, joka esitti mestaripelimanni Kustaa Järvisen elämänavaiheita ja naisliikunnan kauneutta valanut Porin Naisvoimistelijain valioryhmä. Tilaisuudet aloitti lähes aina Porin Mies-Laulun Poikakuoro vuoteen 1979 Jukka Sampolahden ja myöhemmin Vuokko Järvenpään johdolla. Tavoitelin myös kerran esiintyjäksi vanhemmanpolven kultapokkaa 13-vuotiaana sodan kynnyksellä 1939 Lontoossa nuorten kansainvälisen viulukilpailun voittanutta Heimo Haittoa. Hän osoittautui erittäin miellyttäväksi ja ystävälliseksi keskustelijaksi, mutta halutessaan oman säestäjän mukaansa palkkio nousi niin suureksi, että minun oli pakko hylätä tämä houkutteleva ajatus. Ehkäpä sykähdyttävämpanä esityksenä on jäänyt mieleen mainitun 95-vuotiaan laulajaveljen "Pappa" Salokankaan esittämä kauniisti vanhahtava ja balladimaisesti kertova Oskari Merikannon Topeliuksen sanoihin säveltämä "Joulukuusi". "...mä kaaduin nuorna mättäälle, mä kaaduin riemuksi toisillekin. En saanut kasvaa pilviin, vaan sainhan kaikki kuitenkin mä teille urhiksi antaa..."

Illalla juhlien päätyttyä vaimollani ja minulla oli muutamia kertoja todella miellyttävä tilaisuus kutsua keskeiset esiintyjät ja taiteelliset johtajamme kotiimme Kellahdelle. Ilta sai esiintyjät esiintymään ja puhujat puhumaan. Parhaiten on jäänyt mieleeni Timo Tiusasen loisteliaasti tulkittu Hj. Nortamon jaaritus Hakri Iiron ja kumppaneiden Turun matkasta ja Pirjo Urhot", pienet kaksirivisten taitajat kansallispuvuissa, leveine lierihattuineen ja lapikkaissaan hymyilevä Antti Ala-Keturi ja Kristiina Honkaniemi, lausujaguru Yrjö Jyrinkoski, laulelmi esittäjänä myöhemmin suomenmestaruuteen yltänyt kaurisääninen Pirjo Koskenperä kitaroineen, jääkäriäkoja muis-

televa vanhanajan herrasmies, jääkärieversti Per Zilliacus, kotaloistaan Hyrsylän mutkassa kertova aitous säteilevä laulajaveli Santeri Lampivuori, kerromallaan esityksiä siivittänyt mestaripelimanni Edit Tuomi, Euran Pelimannien ohjelmaryhmä, joka esitti mestaripelimanni Kustaa Järvisen elämänavaiheita ja naisliikunnan kauneutta valanut Porin Naisvoimistelijain valioryhmä. Tilaisuudet aloitti lähes aina Porin Mies-Laulun Poikakuoro vuoteen 1979 Jukka Sampolahden ja myöhemmin Vuokko Järvenpään johdolla. Tavoitelin myös kerran esiintyjäksi vanhemmanpolven kultapokkaa 13-vuotiaana sodan kynnyksellä 1939 Lontoossa nuorten kansainvälisen viulukilpailun voittanutta Heimo Haittoa. Hän osoittautui erittäin miellyttäväksi ja ystävälliseksi keskustelijaksi, mutta halutessaan oman säestäjän mukaansa palkkio nousi niin suureksi, että minun oli pakko hylätä tämä houkutteleva ajatus. Ehkäpä sykähdyttävämpanä esityksenä on jäänyt mieleen mainitun 95-vuotiaan laulajaveljen "Pappa" Salokankaan esittämä kauniisti vanhahtava ja balladimaisesti kertova Oskari Merikannon Topeliuksen sanoihin säveltämä "Joulukuusi". "...mä kaaduin nuorna mättäälle, mä kaaduin riemuksi toisillekin. En saanut kasvaa pilviin, vaan sainhan kaikki kuitenkin mä teille urhiksi antaa..."

järjestää, vaikka salintäyteisen yleisön tyytyväisyys meidät aina palkitsikin. Tämä suuri työ määrä ja se, että yhtämittäinen juhla-kavalkadi oli kestänyt ja tasan 10 vuotta sai meidät muuttamaan juhlan Keski-Porin kirkossa vietettäväksi Porin Mies-Laulun järjestämäksi Isänmaalliseksi kirkkokonsertiksi vuonna 1985. Isänmaalliset kirkkokonsertit saavuttivat myös heti suuren suosion ja niiden järjestämisen kokonaisuudesta siirtyi yksinomaan Erkki Hakkiuodon harteille. Rehevä moni-ilmeinen ohjelma vaihtui nyt hartaammaksi, jolle Porin kaunis kirkko loi tunnelmalliset kehykset. Musiikkiohjelma painottui entistä enemmän uskonnollis-isänmaalliseen suuntaan. Musiikin lomassa puhujina ovat esiintyneet mm. pastorit Hannu Salonoja ja Kari Erkkola, oma miehemme Raikko Jaatinen, eversti Seppo Ahtikoski, opetusneuvos Pentti Jaakkola ja koulunjohtaja Eero Tamminen. Kuoron lisäksi musiikista ovat vastanneet mm. Pekka Salmi, Sinikka Mansikkala-Westerlund, Jaakko Ryhänen, Jorma Elorinne, Matti Jokinen ja Porin Mies-Laulun Poikakuoro. Vuodesta 1989 olemme onnistuneet saamaan mukaan myös Satakunnan Sotilasorkesterin (Niinisalon varuskunta-soittokunta), joka on antanut uutta hohtoa juhlailemme. Samoin viime vuosien esiintyjänä on ollut urkutaiteilija Juhani Romppanen, joka on jo kahdesti saanut ansaitun ihailun taidonnytteistään soittamalla mm. Finlandian kokonaisuudessaan, jolloin kuoro on yhtynyt hymniosaan.

Vaikkakin kuoromme johtohenkilöt ovat näin kolmenkymmenenä vuotena vaihtuneet, elää isänmaallinen perusvire edelleen voimakkaana sen riveissä.

Samalla kun toivon tämän juhla-perinteen jatkuvan toivon, että Porin Mies-Laulu on näiden kolmenkymmenen vuoden aikana pystynyt omalla tavallaan palvelemaan isänmaatamme ja vahvistamaan uskoa itsenäisyys-temme ikuisen jatkumiseen.

Matti Jokinen

Automarkku Oy

Korjuuntie 18, Pori, vaihde (02) 630 7300
Automyynti: ma 9-20, ti-pe 9-18, la 9-15

**Suomen
ASUNTOTOIMISTO**

Porin KotiPortti Oy LKV
Itsenäisyydenkatu 41
28100 Pori

**Hyvää
palvelua ja laatutuotteita**

LOHJA RUDUS

www.lohjarudus.fi

VALMISBETONI 020 447 6430 • KIVIAINES 020 447 6420

Lähde viihteelle

Herkuttelua maukaalla ruoalla.
Elävää tanssimusiikkia ja ankaraa bailausta.
Tiistaista lauantaihin. Hyvässä seurassa.

Artistit ja ruokalijat: www.punainenkukko.fi

PK

Punainen Kukko

Yökukko

Kabinetti

Vaate ihan nappiin

www.seripa.fi

SERIPA
PALOJOKI-YHTIÖT

Kuorolaulun ja urkumusiikin symbioosi

Kuorolaulun ja urkumusiikin olemuksessa on kiehtovalla tavalla löydettävissä samankaltaisuuksia; jatkuvan, katkeamattoman legaton luomisen mahdollisuus, liukuvan dynamiikan käyttö aina hiljaisimmasta pianissimosta mahtavimpaan forteen, eri äänialojen ja erilaisten äänityyppien sulautuminen samassa instrumentissa yhdeksi, aivan uudeksi soinniksi. Tämä kaikki on tunnusomaista niin kuoron kuin urkujenkin äänimaailmalle.

Kun naiskuoron ilmavaa ja kevyttä sointia voisi verrata italialaisen barokkiurun läpikuultavaan ja kuulaaseen sointiin niin mieskuoron tumma ja täyteläinen sointi tuo mieleen romanttisten urkujen mahtavan ja erilaisten sointiväriensä puolesta rikkaan sointimaailman.

Tullessani vuonna 1990 Keski-Porin kirkon urkurin virkaan minulle tarjoutui heti alusta lähtien mahdollisuus tehdä yhteistyötä Porin Mies-Laulun kanssa. Tämän perinteikkään kuoron ja Porin seurakuntayhtymän välisen yhteistyön yhtenä näkyvänä esimerkkinä oli jo tuolloin traditioksi muodostunut isänmaallinen kirkkokonsertti itsenäisyyspäivän aattona Keski-Porin kirkossa. Muistan vielä tunnelmat saadessani osallistua ensimmäis-

tä kertaa esiintyjänä tähän juhlaan tilaisuuteen. Kirkko täyttyi musiikinystävistä ja tunsin kuinka tämä tilaisuus todella oli ja on edelleen osa satakuntalaista kulttuurielämää ja tärkeä osa itsenäisen isänmaamme juhlintaa.

Mieleeni muistuu näiltä alkuvuosilta erityisesti kuoron taiteellisen johtajan, musiikki-neuvos Erkki Hakkiluodon idea Jean Sibeliuksen Finlandian yhteisesityksestä. Olin soittanut omassa konsertissani urkusovitusta tästä Sibeliuksen upeasta orkesteriteoksesta ja konsertin jälkeen Erkki tuli sanomaan minulle: ”mitäpä jos tekisimme tämän yhdessä niin että Mies-Laulu laulaisi Finlandian keskellä olevan kaksisäikeistöisen hymniosan.”

Tämä loistava oivallus ja sen toteutus niin Porissa kuin myös kuoron monilla konserttimatkoilla kuuluu niihin musiikkikoemuksiin jotka kannan aina mukana sydämessäni.

Kuoron nykyisen taiteellisen johtajan, diplomikuoronjohtaja Guido Ausmaan kanssa olen saanut jatkaa näitä hienoja perinteitä ja viettää Porin Mies-Laulun kanssa monta unohtumatonta musiikillista hetkeä.

Musiikki on pohjimmiltaan kommunikaatiota, yhteyttä tärkeäksi kokemamme asian äärel-

lä. Porin Mies-Laulun kuusikymmentävuotisella taipaleella tätä yhteyttä ovat olleet luomassa kaikki eri vuosikymmenten aikana kuorossa laulaneet miehet ja kuoromusiikille omistautuneet upeat johtajat. Ympyrän täydentää konserttiyleisö joka on aina ottanut Porin Mies-Laulun musiikillisen sanoman kiitollisena vastaan, nauttinut osaltaan tästä yhteyden kokemisesta.

Haluan omasta ja Porin seurakuntayhtymän puolesta onnitella lämpimästi kuusikymmentävuotiasta Porin Mies-Laulua ja kiittää samalla monista antoisista yhteistyön vuosista.

Juhani Romppanen
Keski-Porin seurakunnan urkuri

Porin Mies-Laulun Naiset

PM-L:n naiset, kuoron tärkein taustatuki, haluaa toivottaa kaikille lukijoille mukavaa syksyä. Samalla haluamme esittäytyä tämän tilaisuuden sattuessa kohdallamme. Täytimme juuri 55 vuotta, joten olemme sopivasti miehiä viisi vuotta nuorempia.

Noita antoisia vuosia silmällessä voi todeta naisten toiminnassa tapahtuneen melkoisia muutoksia. Ensimmäinen vuosikymmen ja puolet toisestakin kului monipuolisessa uurastuksessa kuoron hyväksi. Perustajajäsenten uskollinen joukko teki vaivojaan ja aikaansa säästämättä työtä kuoron talouden kohentamiseksi. Toiminnan tärkein motiivi oli tuolloin sanalla sanoen rahankeuru. Kuoron talouden vakiinnuttua ei naisten merkitys rahankeuräjänä ole enää samaa luokkaa. Tosin me nytkin iloitsimme jokaisesta eurosta, minkä voimme vaikkapa välillisesti kuoron kirstuun kilauttaa.

Tämä miestemme sävelkorvaa kehittävä harraste vaatii paljon meiltä naisilta. Ennen konsertteja saamme kuulla epämääräistä stemmaharjoittelua, riemun huuhahtuksia ja uuden kuorojoh-

tajan tullessa joukkoomme jos jonkinlaista koreografiaesitystä. No kaikkeen tottuu. Jatkuva puhtaan valkoisen esiintymispaidan kysyntä pistää joskus harkitsemaan entisen miehen konstia. Hän kuulemma puhdisti näppärästi paidankauluksensa valkealla taululiidulla mikä voisikin olla hyvä konsti.

Rutiinitoiminnaksi katsomme harjoitusiltojen kahvituksen samoin kuin ”stemmoittain” järjestettävät pikkujoulut. Mikäpä on keittiössä työskennellä, kun on uudet liedet, astianpesukoneet, jääkaapit ja muut työtä helpottavat laitteet. Kaikki on paljon kätevämpää ja viihtyisämpää kuin ennen. Kelpaa siellä työskennellä niin omien kuin vieraidenkin emäntien.

Uutena toimintana on vaarinlaulun kuukausikokoukset. Tällöin tarjoamme ruoan, kahvin ja ”snapseja”. Hauskoja tuokioita on eletty suunniteltaessa ja valmisteltaessa illanviettoja. Tämän riemun soisi useammallekin naiselle, niillekin jotka eivät ole kovin innokkaasti osallistuneet toimintaamme. Uusia, antoisia tuttavuusuhteita tulee

tässä toiminnassa solmittua eikä tämä työ ketään rasita. Turhat tekosyyt ja mukavuudenhalu pois ja mahdollisimman moni mukaan työskentelemään kuoron parhaaksi. Keväällä aloitetaan uusi toimintakausi.

Toki meitä naisia on kuoron taholta tästä kaikesta ahertamisesta palkittukin. Siitä merkinä kiiltelee usealla naisella rinnassaan kaunis koru.

Mielestäni kuitenkin parasta palkitsemista miesten taholta on ollut se, että me naiset olemme päässeet mukaan kuoron ulkomaisille konserttimatkoille. Kuoron onnistuessa on meidän naistenkin ollut ilo ja kunnia olla Porin Mies-Laulun Naisia.

Pirjo Uusivuori
Naistoimikunnan puheenjohtaja

Parhaita paloja joka päivä

Soita ja tilaa 0800 392 292

■■■ satakunnankansa.fi

SATAKUNNAN KANSA

päivitämme puheenaiheesi

www.sampo.fi

SAMPO
PANKKI

Sampo Pankki Pori, Yrjönkatu 10
Henkilöasiakkaat p. 010 512 0870
Yritysasiakkaat p. 010 512 0940

Jo 87 vuotta ammattitaitoista hautausalan palvelua

Rantasen
HAUTAUSTOIMISTO

ITÄPUISTO 12 28100 PORI, P. 02-6332707 AVOINNA : ARK. 9 - 17, LA 8 - 13

”Minkä ammattitaidolla valmistamme – sen huolella korjaamme”

PORIN ELEMENTTITEHDAS OY

Mieskuorolaulua 60 vuotta

Koska Porin Mies-Laulu täyttää syksyllä 2005 kuusikymmentä vuotta, heräsin muistelemaan omaa 60-vuotis- ”taiteilijajuhlaani”.

Liityin Mieskuoro Loimaan Laulajiin syksyllä 1946. Ei ollut vaikeata päättää, mihin stemmaan liittyisin, sillä isäni lauloi samassa kuorossa ja hän sanoi, että tottakai 2-bassoon. Näin minusta tuli isäni johdatusella 2-basso. Molemmat vanhempani olivat kuoroihmisiä. Isäni pyrki Helsingissä ollessaan YL:ään Heikki Klemetin ollessa johtajana ja läpäisi pääsykokeen ja lauloi vajaan vuoden. Syynä luopumiseen oli työ. Hän oli piirtäjänä Hankkijalla ja joutui olemaan poissa harjoituksista useamman kerran peräkkäin, eikä uskaltanut mennä Heikki Klemetin silmien eteen, sillä YL:ssä oli hyvin ankara kuri. Äitini, jolla oli hyvin tarkka sävelkorva, lähenteli absoluuttista. Hän lauloi isäni kanssa Helsingissä Kansalliskuorossa, joka teki 20-luvulla kuoromatkan mm. Viroon.

Perintötekijöinä geenit olivat suoneet minulle hyvät mahdollisuudet kuorolauluun. Muistan, kun harjoittelin ensimmäiseksi 2-basson stemmaa lauluun ”Terve Suomeksi” ystävänä Esko Poutasen kanssa ja vaikka me osasimme äänemme kohtalaisen hyvin, niin emme ensimmäisessä harjoituksessa vielä päässeet mukaan, sillä laulun muut äänet sekoittivat meidät tyystin.

Vasta kun mukauduimme muiden stemmojen luomaan kokonaisuuteen, pääsimme mukaan.

Ensimmäisen kuoromatkan tein Loimaan Mieslaulajien kanssa 1947 Loimaan kummikuntaan Uddevallaan. Oli ihmeellistä todeta miten olosuhteet voivat muuttua heti laivaan tullessamme. Suomessa oli 1947 vielä sangen puutteelliset olot. Elintarvikke-pula oli silloin vielä. Elettii korttikautta, jota ei Bore-laivassa lainkaan tunnettu, eikä havaittu. Ruokapöytä notkui monenlaisista herkuista. Uddevallan konsertissa oli solistina, silloisen johtajamme Einar Lehtisen veli, Viljo Lehtinen, joka tunnettiin myös viihdelaulajana, nimellä Veli Lehto. Hän lauloi soolot Sarparannan Aunukselaiseen kehtolauluun ja Emil Genezin lauluun ”Suruisena”. Uddevallan konsertissa oli myös korkeatasoinen kvartetti, jossa lauloivat Einar Lehtinen, Lasse Turunen, Viljo Lehtinen ja Sulo Saarits.

Seuraava ulkomaanmatkani suuntautui Tanskaan 1949 Thisted-nimiseen kaupunkiin, jo-

ka oli Tanskassa Loimaan kummikunta.

Poriin siirryin syksyllä 1959 Porin Kauppaoppilaitoksen palvelukseen ja heti ensitöikseni pyrin Porin Mies-Lauluun. Oli hienoa päästä nauttimaan tri Altti Järvisen johdolla kuorolaulujen viehättävään antiin. Kuusi vuotta sain laulaa Altin johdolla ja samalla sain tutustua Altti Järvisen monipuoliseen kulttuuripersoonaan. Altti edusti minulle henkilöä, jonka mieskuoromiljöö oli muokannut kaikkea ymmärtäväksi, humoristiseksi ja musiikin monipuoliseksi taitajaksi. Samana syksynä 1959 liittyi kuoroon myöskin Erkki Hakkiluoto, josta tuli Altin seuraaja vuodesta 1965.

Porin Mies-Laulu on koko olemassaolonsa aikana tehnyt 18 ulkomaanmatkaa, joihin olen saanut ottaa osaa, yhtä lukuunottamatta, nimittäin 1957 Norjaan (Tromsö ja Narvik), koska en silloin vielä ollut Porissa. Monia muistoja on kertynyt näiltä laulumatkoilta. Juuri kuoromatkoilla tutustuu kuoroveljiin paljon syvemmin kuin normaali harjoituksien puitteissa. Ei ole tarkoitus lähteä muistelemaan kaikkia matkoja, mutta muutamia kohokohtia tulee mieleeni.

Porin Mies-Laulu oli edustamassa Suomea Saksan kuoroliiton 100-vuotisjuhlissa Essenissä 1962. Monet saivat sieltä perheisä asuessaan monikymmenvuotisia ystäviä. Muistan, kun kuorossa pohdiskeltiin ovatko kaikki matkalle ilmoittautuneet laulajina tarpeeksi osaavia. Altti Järvinen sanoi eräälle - nimiä mainitsematta-laulajalle. ”Kyllä mukaan saat tulla, mutta muista ettet suutasi avaa”. Tämän jälkeen kuoroveljeä kutsuttiin ”saksanseisojaksi”.

Essenissä saimme osallistua suurenmoiseen juhlaohjelmaan kaikkine lippuineen ja banderoleineen sekä soittoakustinein.

Toinen mieleeni jäänyt kuoromatka oli 1986 Amerikkaan. Olin silloin kuoron puheenjohtajana ja olimme virallisesti Amerikan Länsirannikon suomalaiskuorojen vieraana. Matka alkoi Los Angelesista. Asuimme siellä Osmo Blomroosin kanssa sikäläisen kuoron puheenjohtajan Aulis Saarion kodissa, jossa vietettiin myös mielinpainuva kuoroilta, jota on aina jälkepäin ollut mieluista muistella.

Matka jatkui Länsirannikkoalueen San Franciscoon, Portlandiin, Seattleen ja lopuksi Kanadan Vancouveriin, jossa vietimme juhannuksen ja esiinnyimme pohjoismaiden yhteisesti järjestämällä

Juhannusjuhilla. Vancouverissa kävimme katsomassa myös siellä silloin järjestetyn Expo 86 maailmannäyttelyn.

Kanadasta lensimme vielä Las Vegasiin ja sieltä 8-paikkaisilla, 2-moottorisilla Cessna-koneilla, Grand Canyonille. Ilmasta käsin näimme mm. Colorado-joesta olevan Hoover-padon. Eniten minuun vaikutti väriloisto. Oranssi, punainen, sinertävä, keltainen ja ruskea tarjailivat aivan silmiä hievelvään näyn. Toinen, jota ihmettelin, oli se luonnonrauha, joka huokui sieltä kallioiden uumenista. Grand Canyon oli minulle valtava luontoelämys.

Lopuksi lensimme vielä mantereen halki New Yorkiin, jossa vietimme pari päivää.

Satakunnan Sotaveteraanikuoron Floridan matka oli myös kuoromatkoistani mieleen jäänyt. Lähdimme 30.11.1990 ja palasimme 14.12. Oli valtava elämys siirtyä Suomen talvisista maisemista Floridan kukkaloistoon. Tuli mieleen joululaulu ”No onkos tullut kesä nyt talven keskelle”. Lake Worthissa on hyvin paljon suomalaisasutusta. Konsertoimme sekä kirkkoissa että suomalaisten ylläpitämässä halleissa.

Olen ollut mukana sekä Latvian laulujuhliilla kerran että kaksi kertaa Viron laulujuhliilla. Porin Mies-Laulu osallistui järjestyksessä 24. Viron laulujuhlisiin 1-4.7.2004. Niistä on erikoisesti painunut mieleeni tilaisuus, jossa paljastettiin Gustav Ernesaksin patsas. Juhlallisessa tilaisuudessa lauloimme laulun ”Mu isamaa on minu arm”.

On ollut todella ilo laulaa Porin Mies-Laulussa kolmen eri johtajan kaudella. Kuusi vuotta Altti Järvisen tahdissa, 35 vuotta Erkki Hakkiluodon johtamana ja vuoden 2000 syksystä Guido Ausmaan taitavissa käsissä. Kuinka kauan saan vielä laulaa hyvien lauluvelijien kanssa. Se on korkeimman kädessä, mutta myöskin omassa harkinnassa, ettei vaan kuoron yleisointi saisi säröjä.

Kuoron nestori
Raikko Jaatinen

Miksi musiikkia?

Erään päivälehden musiikkiarvostelussa sanottiin taannoin: ”...teosten tasokas esitys virkisti niitten janoavaisten mieliä, jotka olivat osaltaan luomassa vallitsevaa hienoa tunnelmaa.” Lisäksi arvostelija halusi korostaa nuorten kuulijoitten melko runsasta läsnäoloa. ”Tulkaa katsomaan tilannetta nykyisissä konserttisaleissa. Myös nuorisoa, valistunutta, hienoa, valoisaa nuorisoa. Eikä yksin kuulijoina, vaan musiikin toteuttajina.”

Viittaan tässä esimerkiksi 60-ikävuottaan juhliivan mieskuoromme hiljalleen nuortuvaan ikärakenteeseen sekä äskettäin toimintansa aloittaneeseen nuorten miesten kuoroon, joka toimii ”isäkuoron” suojeluksessa, esiintyen myös itsenäisesti.

Edellä oli sanottu kauniisti nuorisosta, tunnelman jaloudesta, virkistystä etsivästä mielestä – tämä kaikki liittyen musiikkiin. Miksi sitä harrastamme, kuuntelemme, laulamme ja soitamme? Miksi maailma tarvitsee musiikkia? – Vastausta etsiessä tekisi mieli vielä kysyä, miksi tarvitsemme kukkia, aurinkoa, uskontoa!

Emme tällöin saa unohtaa luonnon musiikkia ja sen tunnelmia. Meri, metsä, ärjyvä koski, tuulen humina, yön ja aamun hiljaisuus. Sirkka sirittää piilossansa, hyttysparvi konsertoi omalla tavallaan ja vihdoinkin linnut. Näitten laulu ilmentää ilon, pelontuskan ja ennen kaikkea lemmen tunteen.

Ihmisen sielu on paljon monitahoisempi. Sieltä löydämme pettymykset, toiveikkouden, lemmen tunteen, työn ilon, isänmaallisuuden ja monia, monia muita läheisiä asioita. Tässä onkin jo tekijöitä, jotka kirjoittavat sävelen, on sisäinen pakko soittaa, laulaa, kuulla ja luoda säveliä.

Eikä olekin niin, että äidin laulussa lapselle on yksi tärkeä laulamisen alkulähde. Ja siinä, että esi-isämme levottomina aikoina pakenivat piilopirtteihin mukanaan tuohitorvi, jonka sävelillä tyyntynettiin sielun aallokkoa.

Ja yhä siinä, että nuoruuden onnesta ja lemmeestä on luotu ja luodaan rikassäveltöisiä lauluja. Tässä onkin tärkeää perustaa arvokkaalle kansansäveltöiselle. Ihmisen pitää saada ilmaista kauneutta ja innostusta sekä tunnetta sisimmästämme.

Pieni lapsi löytää musiikin aikeneksista ensin rytmin. Kovasti hän yrittää keikutella itseään reippaan soiton tahdissa.

Ja sitten alkeellinen melodia. Laulamista pitää matkia jo ennenkuin osaa puhua. Tämäkin on sisäistä nautintoa, iloa musiikista. Näin varttuu nuoriso, joka useina hetkinä kääntyy sisään päin tutkistelemaan itseään ja etsimään ihanteita. Tällöin tarvitaan runoa ja tarvitaan musiikkia.

Muinainen muusikon, herra Väinämöisen piti kulkea hurstihousuissa ja tuohivirsuissa. Siitä alkaa Väinämöisen soitto. Se on isänmaan soitto. Tuntemme Tuonelan joutsenen ja Finlandian, osaamme Suomen laulun ja Isänmaalle. Saamme niistä jotakin. ”Hiiret juoksevat selässä”, sanotaan, kun komea isänmaallinen laulu värähtyttää sisintämme. Monet suomalaiset ovat vieneet viestiä vaarain teillä, sodissamme. Sanoihan meille silloin paljon tuo ”- salamoina se tuntehet saa - -”

Säveltaiteesta esitetään paljon erilaisia mielipiteitä. Miten erilaatuista onkaan musiikki, jota eri ihmiset ihailevat, arvostavat, kunnioittavat tahi sitten aliarvioivat, halveksivat ja tuomitsevat!

Totesin jo laulamisen ja kuuntelemisen tarpeen syistä: Ilo, suru, toiveikkuus... Haluan korostaa vielä sanaa kauneus yhtenä tekijänä. Etsimme sitä tuskan keskeltä, hillitsemme räiskyvää iloa, tahdomme toivoakin kaunista. Onhan lapsenomainen kaunistia! Samoin suru, hellyys, miehekäs voima ja armaat hapsat. Tuntemme, että kannattaa elää. Toivo Kuula on sanonut: ”Ei ole ollut elämä taistelua ruumiillisen olon puolesta, vaan paremmin henkisen.”

Suuri Sibeliusemme matkus-

ti kerran Ranskassa johtamassa teoksiaan. Lehdet kirjoittivat: ”Hän tulee maasta, jossa kuusi kuukautta vuodessa on aivan pimeää.” Tietysti liioittelua, mutta sanoo jotakin. Kansanlaulumme ovat surumielisiä ja kaihoisia. Entä jos eläisimme alati kukkien ja valon keskellä! Olisiko meillä silloin m.m. Sibelius, Kuulaa, Madetojaa, Palmgrenia sekä Väinämöistä, niinkuin nyt. Näitä tosiasioita ei Porin Mies-Laulu ole halunnut unohtaa myös 60-vuotisjuhlakonserttia rakentaessaan. - Siitäkin kiitos.

Lähestyimme jälleen hiljalleen joulun aikaa. Tässä pieni pala jouluoratoriosta: ”Eihän ole sydämeni kaunis Sinun saapua...” Mutta joulun ajan asioissa sydän muuttuu niin, että ”loistaa se kuin päivän valo”. Kun tiedämme, että tuohon tekstiin liittyy Bachin sävelasu toteamme varmasti musiikin puhdistavan ja kohottavan tehtävän. Tähän sopinee jatkoksi vanha toteamus. Kun suuri Bach valjastaa hevoset omien yksityisten, pienten, taivaallisten vaunujensa eteen, silloin ei Walt Disney, eikä abstraktinen taide eikä mikään pysty häntä tavoittamaan.

Kuuluisa Pythagoras käytti muinoin musiikkia parannuskeinona. Hän totesi sen parantavan kihtiä, lonkkasärkyä, halvausta, kouristuksia, hermokuumeita, vieläpä tyhmyyttäkin. Viimeksi mainittu asia lienee liioiteltu, koska nykyisen sävelkuohon aikakaute-na sitä yhä esiintyy.

Erkki Hakkiluoto

Katse silmiin!

- Näöntarkastukset
- Piilolasisovitukset
- Optikon ajokorttitodistukset
- Laadukas kehys- ja linssivalikoima

www.optikonordling.fi

TÄYDEN PALVELUN OPTIKKOLIKE
Optikko NORDLING

Itäpuisto 5, Eetun aukio, Pori, puh. (02) 6412 336 • Avoimna arkisin klo 9-18, la klo 10-14

AUTOLUOJUS

Pori, Helmentie 16, puh. 02-630 1600
Kankaanpää, Keskusk. 5, puh. 02-576 600

VÄRIKÄITÄ PAINOTUOTTEITA. LAADUKAITA LEHTIÄ.

KEHITYS

PORI, PUH (02) 6300 200

PT9

PORIN TEOLLISUUSPUTKI OY

Nyrhintie 4, 28760 Pori
puh. 02-637 0122, 050-569 3661
ptputki@ptputki.fi

VARATTU

Koivusalo ja kuoro studiossa

Ohjaaja Timo Koivusalo miksaa Porin Miespolvien marssia.

dioon matkaavan kuoron otokset, ja äänitystilanteessa aivan kaikki versiot eivät aina mene kerralla putkeen. Kaksi linja-autolastillista porilaisia laulajia saapui puolenpäivän tuntumissa Pitäjänmäkeen, jossa kuorolaisille oli järjestetty lounas. Asiallisen kestityksen jälkeen suuntasimme Finnvox -studioon, jossa meitä oli vastassa Timo Koivusalon lisäksi apulaisohjaaja Susanna Palin ja musiikin sovituksesta vastannut Markku Johansson.

Ensimmäisenä studioon asteli Porin Mies-Laulu, jolle oli varattu noin kaksi tuntia aikaa harjoitella ja äänittää omat lauluosuuksensa. Toki kappaletta oli käyty läpi myös harjoituksissa, mutta laulaminen studiossa on aina vaativa asia. Eri puolille studiota asetetut mikrofonit saivat lauluveljet

välittömästi aavistuksen hermostuneelle tuulelle. Tilanne kuitenkin laukesi Timo Koivusalon ja Markku Johanssonin käytyä kuoron kanssa läpi muutamia studio-työskentelyn perusasioita. Parin kuivaharjoituksen jälkeen alkoi itse äänitys. Ensimmäinen otto oli jo varsin hyvä, mutta kuitenkin studiossa aina käy, äänittämön puolella virheet korostuvat ja mikään ei tahdo mennä läpi vaativilta ammattilaisilta. Ottojen lisääntyessä myös hermostuneisuus valtasi studion ja Koivusalo päätti pitää hetken hengähdystauon. Tauon jälkeen hommiin ryhtyi täysin uusi kuoro, joka lauloi tarvittavat paikkaukset mallikkaasti.

Viimeisen otoksen jälkeen kuorolaisilla oli mahdollisuus käydä äänittämön puolella kuuntelemassa soitettua taustan päälle äänitettyä kuoro-osuutta, joka kuulosti mahdipontiselta ja herätti kaikissa kuulijoissa varmasti melko syvänkin kansallistunteen. Kuoro oli onnistunut kuulostamaan arvokkaalta, laaja-alaiselta ja mikä tärkeintä, kuorolta, jonka soitin oli yhtenäinen eikä yksittäisiä

sooloilijoita päässyt työntymään esiin. Muutaman kuuntelukerran jälkeen Koivusalo päätti, että lisäottoja ei tarvittu ja studiossa tapahtui kuorojen vaihto. Porin Mies-Laulu sai väistyä ja studioon asteli innokas joukko nuoria poikakuorolaisia.

Elokuvasa varsin pientä roolia näytellyt Miespolvien marssi oli uusi ja hieno kokemus ainakin allekirjoittaneelle. Samalla koko projekti herätti ajatuksen muista mahdollisista äänityssessioista. Porin Mies-Laulu oli avustamassa myös itse elokuvan muutamissa joukkokohtauksissa. Kokonaisuutena Koivusalon elokuva osoitti, että ammattitaitoista väkeä löytyy Satakunnasta yllin kyllin, ja että suunta on parempaan päin. Ehkä vielä jonain päivänä Porin Mies-Laulua kuullaan myös muissa uusissa elokuvissa. Kuorolaiset ovat ainakin valmiina tarttumaan uusiin haasteisiin.

Teksti ja kuva: Jaakko Jäntti

Timo Koivusalon melko rankastikin jakanut epookki Kaksipäisen kotkan varjossa sai ensi-iltansa syyskuun alussa. Suuren urakan ohjaajana, käsikirjoittajana ja musiikin säveltäjänä tehnyt

Koivusalo pyysi viime syksynä Porin Mies-Laulua sekä Porin Poikakuoroa yhden elokuvassa kuultavan kappaleen esittäjäksi. Kyseessä oli kappale nimeltä Miespolvien marssi, joka

äänitettiin Finnvox -studiolla Helsingissä.

Lähdimme Helsinkiin aikaisin aamulla, sillä aikataulu oli melko tiukka. Yhden päivän aikana piti nauhoittaa kummankin stu-

Vangitse hetket muistoksi.

KELLO
KÄSIKIRJOITUS
KULTA

Pohjoiskauppatie 3, Pori,
p. 633 2848, ark. 9 - 17, la 9 - 14

**koneviestin
TESTIVOITAJA**

STIHL
MS170 / MS180 CBE

alk.
240,-

PORIN P&T KONE KY
Tampereentie 3, PORI
p. 632 4470 ark. 8-17, la 9-13

Leineperin mylly
Leineperin ruukkikylä
Luomutuotteet pienpakkauksissa
Myös SPELTTI -tuotteet
Avoinna torstai ja lauantai
Reijo Tupala 050-514 4133

Uvilan Jätehuolto ky
V. Santanen
puh. 538 8163, 0500 724 785

Miehelle.
Tervetuloa palveltavaksi.

Niskanen

Liisankatu 8, 641 2650, arkisin 10-18, la 9-15

Eeva Ruissalo
Pori Arker Oy

puh. (02) 631 7200 (keskus)
(02) 631 7210
GSM 0500 530 983
fax (02) 631 7220

Otavankatu 4, 28100 Pori
eeva.ruissalo@poriarker.fi

LUMIKKI JA SEITSEMÄN OIKEIN.

Veikkaus luovuttaa opetusministeriölle yli miljoona euroa päivässä käytettäväksi taiteen, liikunnan, tieteen ja nuorisotyön tukemiseen.

Olavi Trygvenpojan Saaga

Viikinkiaika oli nuorin esihistoriallinen ajanjakso skandinaviassa n.800-1050, jota myös kutsuttiin rautakauden jaksoksi. Viikingit, etupäässä tanskalaiset ja norjalaiset, tekivät kauppa-, ryöstö- ja valloitusretkiä Keski- ja Länsi-Eurooppaan. Viikinkejä kutsuttiin myös normanneiksi.

Viikinkiaika on jättänyt jälkeensä taruja, saagoja, joita runoilijat ja säveltäjät ovat saattaneet myöhempien aikojen laulettaviksi. Aikansa tunnetuimpia viikinkejä oli Olav Trygvason, joka on antanut aiheen kahteen mahtavaan mieskuorolauluun. Norjalaisen F.A.Reissigerin Olav Trygvason vuodelta 1873 ja Edvard Griegin Maansiinne ovat lauluja, joita lauletaan nykyään monilla kielillä ja kuuluvat mieskuorolaulujen parhaimmista.

Molemmat laulut ovat Heikki Klemetin suomentamia.

Kuka oli tämä Olavi Trygvenpoika, josta näin vieläkin lauletaan? Harald Kaunotukka, joka oli Norjan kuninkaana 860-930 yhdisti Norjan pakanallisia Jumalia Odinia ja Toria palvovaksi valtakunnaksi. Valtakunta kuitenkin hajosi Haraldin saatua surmansa. Olav Trygvason oli Harald Kaunotukan pojanpoika. Olav vietti nuoruutensa Virossa ja Novgorodissa äitinsä ja sukulaistensa hoivissa. Aikoinaan hän pääsi kuningas Valdemarin kasvatiksi ja osallistui moniin viikinkien sota- ja ryöstöretkiin Bornholmiin ja Pommeriin.

Viikingit olivat kehittäneet lohikäärmeiläivänsä niin, että niihin voitiin sijoittaa purjeet. Airopareja oli kuusitoista ja mie-

histöä neljäkymmentä. Alus oli näin ollen hyvin merikelpoinen ja nopea. Kerrotaan, että Olav Trygvason oli voimiltaan ja taidoiltaan etevä aikansa edustaja. Hän saattoi juosta laivan ulkopuolella airoja pitkin, kivuta pystysuora kalliota paremmin kuin kukaan muu ja keihätkin hän heitti niin nopeasti, että aina oli ilmassa kaksi keihästä yhtä aikaa.

Eräällä retkellään Olavi, jonka vendiläinen vaimo oli kuollut, avioitui itä-englantilaisen leskikuningattaren kanssa ja kääntyi myös Englannissa kristinuskoon. Kun viikinkiveri veti matkoille hän lähti, nyttemmin kristittyinä, Norjaan vallaten vähin erin koko Norjan, jonka kuninkaana Olav Trygvason pakkokas-tatti koko maan väestön.

Suuren laivastonsa rungok-

Kuvassa Porin Klubin Nordman-salin fresko.

si hän rakensi kolme mahtavaa laivaa nimiltään Kurki, Ormen Korte ja Ormen Lange, jota kutsuttiin myös nimeltä Turjankäärme. Nämä laivat olivat mukana niiden 60 laivan joukossa, jotka vierailivat vendien maassa noin vuonna 1000. Pakanaviikinkien liittouma, johon kuuluivat Ruotsin kuningas Olavi Sylikuningas, Tanskan Sven ja Norjasta karkotettu Eerik-jaarli, olivat väijyksissä. Ankarassa taistelussa tanskalaiset ja ruotsalaiset tulivat aluksi lyödyiksi, mutta jaarlin miesten vallattua Kurjen ja Ormen Kortin, saavuttivat lopuksi taistelussa voiton. Turjankäärmeen

miehet, joukossa haavoittunut Olav Trygvenpoika, hyppäsivät mereen.

Tästä saivat alkunsa monenlaiset kertomukset ja saagit. Milloinkaan ei Trygvenpoika tullut takaisin Norjaan eikä hänestä sen koomin kuultu mitään. Maansiinne onkin kuvitelma miten kuningas saattaisi vielä palata kotimaahansa Norjaan.

Historia kertoo, että Olav Trygvason kaatui Svolderin meritaistelussa noin vuonna 1000.

Maansiinne, johon norjalainen kirjailija Björnsterne Björnsson on tehnyt sanat, kertoo siitä suuresta kaipuusta palata vielä koti-

maahansa. Runo on varsin apokryffinen, mystinen ja selvästi siinä on vahva uskonnollinen leima. Tutut rannat jo siintivät mielessä. Mahdollisesti sanot "seistä suo tän uskon nuoren lailla puhtaan valkovuoren" viittaavat Bornholmin saareen ja Rugeniin, joiden kalkkipitoiset ns. liitukalliot siinsivät Olavin viimeisessä taistossa.

"Lyöty on Turjankäärme, kaatunut on Olav Trygvason".

Eri lähteistä koonnut
Raikko Jaatinen

ASTORA RAKENNUS OY

Sievarin teoll.alue Harjavalta
puh. (02) 6746608
fax (02) 6746606
NURMINEN 0400-721550
matti.nurminen@astora.net

YIT

HAUTAKIVET

YM. KIVIALANTYÖT SUORAAN
KIVIVEISTÄMÖLTÄ KYLÄSAARESTA

AK-KIVI

Kiviveistämöntie 39, 28760 PORI
puh. (02) 648 6075

PORIN VANHAKOIVISTON APTEEKKI

Vanhakoivistontie 22, Pori

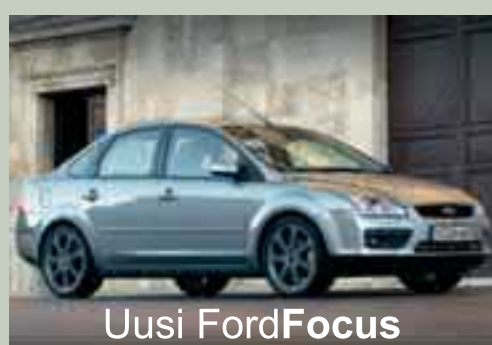
Puh. (02) 631 2800
Lääkärit (02) 631 2822
Telefax (02) 631 2818

Avoimena ma-pe 9-18
1.6.-31.8. ma-pe 9-17

Satakunnan Liikenne Oy

tel 02-5400 200 fax 02-5400 260
www.satakunnanliikenne.fi

Uusi FordFocus

Tule tekemään
reilut autokaupat!

Puunnintie 18-20, Pori,
puh. (02) 6340100, www.vesamatti.net

Ympäristö ja Terveys-lehti

Tutustu ja tilaa: www.ymparistojaterveys.fi

SCHENKER
Logistics

Palveleva Schenker-verkko kattaa
koko maailman

Euroopan maankuljetukset,
kansainväliset lento- ja
merikuljetukset sekä messu-
ja näyttelykuljetukset,
logistiikka ja varastointi
Schenker Oy
puh. 010 520 00
www.schenker.fi

Kotimaan kuljetukset,
logistiikka ja varastointi
Kiitolinja Oy
puh. 010 520 30
www.kiitolinja.fi

Kotimaan pakettikuljetukset
Schenker Express Oy
puh. 010 520 50
www.schenkerexpress.fi

MODUL-SYSTEM

*Sävellämme, sovitamme ja
asennamme autoosi sopivan
hyötykokenaisuuden.*

Auto-Kirmola Oy

Kartanontie 45, Pori Puh. 634 3400, 044 3441514

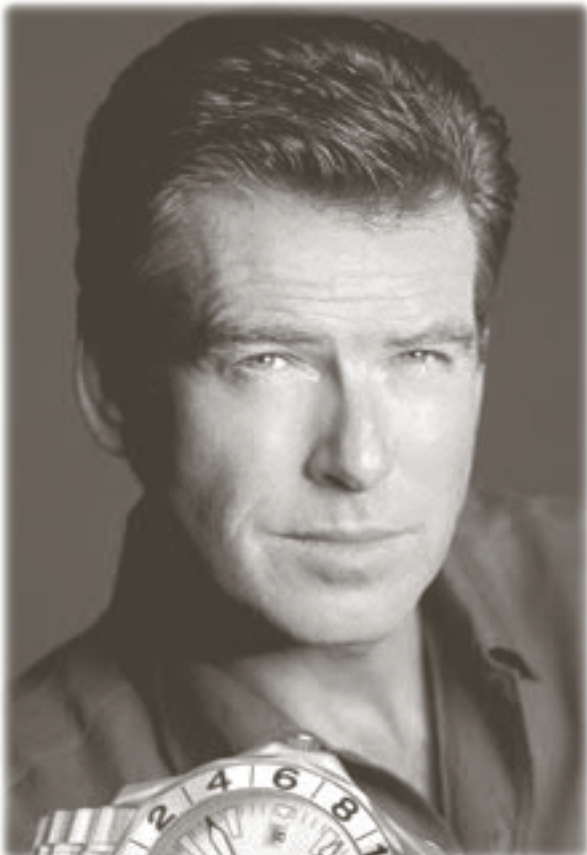
Kemira

Laatua elämään.

KEMIRA PIGMENTS OY

TIMANTTISET

ELÄMME KANSSASI.

OMEGA

www.omegawatches.com Actor Pierce Brosnan chooses the Seamaster Professional

LINDROOS PORI

KULTASEPPÄMESTARI – KAIVERTAJAMESTARI – KELLOHUOLTO
www.kultasepanliikelindroos.net Itäpuisto 7, p. 630 6800 / Liisankatu 2-4, Sokos Satakunta, p 3610 5110

Teollisuuden Voima Oy, 27160 Oikari, www.tvoy.fi

Puhtaasti poweria

Energiaa vastuullisesti

Teollisuuden Voima Oy

Porin Mies-Laulun esihistoriaa

Kun Porin Mies-Laulu on tänä vuonna täyttänyt 60 vuotta, voinee joku ihmetellä, että eikö sen enempää. Onhan Suomessa runsaasti tätä vanhempia mieskuoroja. Niinpä onkin paikallaan tarkastella Mies-Laulun juuria ja peruselementtejä.

Kuoron omaan arkistoon kuuluu asiakirja, josta käy ilmi, että Porin perustettiin 27. päivänä syyskuuta 1915 mieskuoro nimeltään MIESLAULAJAT. Perustava kokous pidettiin Nuorsuomalaisen Pirtillä. Puheenjohtajana toimi opettaja Jussi Tarpela ja sihteerinä toimittaja Antti Airio. Kuoron säännöt vahvisti Keisarillisen Suomen senaatti, jonka sinetillä varustettu asiakirja on päivätty 26. syyskuuta 1916.

Mieslaulajien johtajana oli opettaja Jussi Tarpela kahden vuoden ajan. Kuoroon hyväksyttiin 15. lokakuuta 1915 hamma-lääkäri Altti Järvinen. Hänestä tuli kuoron varajohtaja 14. syyskuuta 1916. Mieslaulajien ensimmäinen konsertti pidettiin Porin Teatterissa Marianpäivänä 25.3.1916. Samana vuonna aktiiviset kuorolaiset saivat kuoromerkkin, jonka luonnosteli Väinö Taipale, 2. basso. Mieslaulajien perustajajäseniä oli 29, mutta kuorossa lauloi kaikkiaan 58 miestä ennen sen toiminnan päättymistä. Jussi Tarpelan muutettua pois Porista kesällä 1917 valittiin kuoronjohtajaksi Altti Järvinen 24. syyskuuta 1917.

Porin vanhin mieskuoro oli ruotsinkielinen BJÖRNEBORG SÄNGARBRÖDER (BSB), jonka perustamisvuosi oli 1896.

Talvi 1917-1918 poliittisene levottomuuksineen lamautti näiden molempien kuorojen toiminnan melkein kokonaan. Vapaussodan jälkeen, vuoden 1918 syksyllä suojeluskuntatyö vei kaiken vapa-ajan ja mieskuorot viettivät edelleen kituvaa elämää. Juhlisiin ja iltamiin kuitenkin toivottiin mieskuorolaulua. Altti Järvinen kokosi Mieslaulajista ja BSB:stä tilapäisen kuoron, joka esiintyi lukuisia kertoja. Porin Teatteritalolla oli itsenäisyyspäiväjuhla 6.12.1918, jossa kuoron esitykset otettiin vastaan myrskyisin suosionsoituksin.

Sama toistui 13.4.1919 Porin vapautuksen vuosijuhlassa, jota valtioneuvosto, kenraali Mannerheim kunnioitti läsnäolollaan.

Kuoron kokoaminen erikseen joka juhlaa varten oli hankalaa. Niinpä päätettiin perustaa vakainainen mieskuoro suojeluskunnalle. PORIN SUOJELUSKUNNAN MIESKUORON (PSM) perustava kokous oli 20. lokakuuta 1919 suojeluskunnan huoneistossa Porin Teatteritalolla. Kuoron johtajaksi tuli Altti Järvinen Mieslaulajista. Uuden kuoron sihteeriksi oli Artturi Valio, joka oli ollut ennen Mieslaulajien sihteeriksi. Kaikki ääntenvalvojat, "stemmaviskaalit" tulivat

Mies-Laulajat 1915. Edessä istumassa kuoron johtaja Jussi Tarpela (Satakunnan museon kokoelmat).

Mieslaulajista. Noin 30 laulajaa ilmoittautui heti kuoron jäseniksi. Vuoden 1919 lopulla laulajien luku oli 41. Entiset kuorot supistuivat yhä pienemmiksi. Mieslaulajat päättikinpöpettaa toimintansa 21.11.1919 ja lahjoittaa omaisuutensa, nuottikaapin ja pienen nuottivaraston, uudelle mieskuorolle. Tuo vanha nuottikaappi palveli PSM:ää syksyyn 1928 saakka. Silloin kuoro sai uuden, upeamman kaapin, jonka Porin Puuteollisuus Oy:n johtaja Kalle Ritala lahjoitti. Tämä "uusi" nuottikaappi on nyt Porin Mies-Laulun talossa. Ensimmäisen virallisen konserttinsa PSM piti vapunpäivänä 1.5.1920 Porin Teatteritalossa 39 laulajan voimalla.

PSM:n tehtäviin kuuluivat luonnollisesti esiintymiset suojeluskunnan omissa tilaisuuksissa ja juhlissa, joissa reippaalla mieslaululla oli tärkeä osansa. Vuotuisiksi perinteiksi vakiintui laulaminen Porin vapautuksen vuosijuhlassa 13.4. sekä Ravanin leiripäivillä kesällä. Vappulaulut kajautettiin 1920-luvulla Teatteritalon verannalta ja 1930-luvun alusta lähtien Raatihuoneen portailta. Uudenvuoden laulutervehdykset Porin sairaaloissa alkoivat vuonna 1931 - ja syksyn vierailut Satalinnan parantolassa vuonna 1933.

(Porin Mies-Laulu jatkoivat Satalinnan vierailuperinnettä aina vuoteen 1978). Omat konsertit olivat vuosittain keväällä ja syksyllä.

Keskeisin laulusali oli 1920-luvulla Porin VPK:n talossa. Syksyllä 1928 saatiin käyttöön

Suojeluskunnan oma, uusi talo. Sen suojissa PSM:llä oli oma harjoitustila. Talon uutta juhlasalia eräs helsinkiläinen asiantun-

tija piti akustisesti yhtenä maamme parhaista. Suojeluskunnantalo oli nyt PSM:n oma koti ja konserttipaikka. Oman kuoromerkkin PSM sai vuonna 1925. Sen piirsi arkkitehti T. Nordman ja valmisti J.E. Sahan kultasepäntiike.

Ensimmäinen konsertti uudessa talossa oli 19.10.1928. Sen yhteydessä mieskuoro sai lottien valmistaman sinisen silkkiä lipun, johon PSM:n merkki oli kullalla ommeltu.

PSM suoritti musiikillisia vierailuja Raumalle, Tampereelle, Turkuun, Viipuriin, Vaasaan, Kuopioon, Jyväskylään ja Helsinkiin - luonnollistakaan unohtamatta oman maakunnan paikkakuntia. Vastaavasti PSM oli monien kuorovierailujen isäntäväkenä.

Radioon (Yleisradio perustettiin vuonna 1926) PSM lauloi viisi eri kertaa. Mieskuoron tähtihetki oli 21.3.1925, kun se antoi konsertin Helsingin Yliopiston juhlasalissa. Kuulijoiden Joukossa oli mm. kenraali Mannerheim ja suojeluskuntien ylintä päällystystä. Helsingin Sanomien muuten hyvin kriittinen taidearvostelija Evert Katila kirjoitti porilaisten konsertista hyvin kiittävän arvostelun. Yhtä lailla merkittävää oli PSM:n valinta yhdeksi ohjelmansuorittajaksi sotamarsalkka Mannerheimin 70-vuotisjuhliin Helsingin Messuhalliin 4.6.1937.

PSM juhlisti laulullaan mm. seuraavia Porin historian merkkitapahtumia: Äestäjä-patsaan paljastus 29.8.1920, Sankaripatsaan paljastus 19.12.1920, juhla Satalinnan hyväksi 6.1.1922, juhla Turun Suomalaisen Yliopiston hyväksi 7.4.1922, S2:n uhrien siunaustilaisuus Reposaaressa 13.12.1925, S2:n muistomerkkin

paljastus Reposaaressa 5.10.1930, Vapaussodan muistomerkkin paljastus Lyseon pihassa 13.4.1933, Ammattikoulutalon vihkiäiset 4.12.1938 ja Porin kirkon 75-vuotisjuhlat 1.1.1939.

Talvisodan syttymisvuonna 1939 mieskuorossa oli 53 aktiivista jäsentä. Kuoron johtajana oli edelleen Altti Järvinen, varajohtajana K.J. Penttinen vuodesta 1929 lähtien. Kuoron hallituksen puheenjohtaja oli tohtori Toivo Vanhatalo (1934-), varapuheenjohtaja Yrjö Tuulos (1938-), sihteeriksi H.Fr. Nikki (1930-). Muut hallituksen jäsenet olivat Einar Ylätupa (1936-), Rafael Hakaniemi (1937-)

Porin Suojeluskunnan mieskuoron konsertti Helsingin Yliopiston juhlasalissa maaliskuussa 1925. (Satakunnan Museon kokoelmat).

ja K.E. Hagström (1934-).

PSM:n 20-vuotisjuhla-konsertti oli 9.4.1939 Suojeluskunnantalossa. Siinä mieskuoroa avusti rouva Alfhild Lindroos pianolla ja Cygnaeus-koulun poikakuoro.

Sodan takia kuoron toiminta vaikeutui monella tavalla, olihan suuri osa laulajista "sielälä jossakin". Vuoden 1941 syksyllä, lokakuun lopulla PSM piti viisi eri konserttia 15. divisioonan joukoille rintamalla Raudun-Metsäpirtin alueella. Yli puolet laulajista saatiin paikallisista joukoista - olivathan he kuoron omia miehiä. 25-vuotisjuhla-konserttinsa PSM piti kuitenkin Porissa. Päivämäärä oli 24.3.1944 noin kaksi ja puoli kuukautta en-

nen Kannaksen suurtaistelujen alkamista. Konserttiin sävelsi Kalervo Tuukkanen 4-osaisen Isänmaallisen sarjan, jossa mieskuoroa avustivat poikakuoro ja Porin Kaupunginorkesteri.

25-vuotiskonsertti oli PSM:n viimeinen suuri tapahtuma. Syyskuun 19. päivänä 1944 tehtiin Suomen ja Neuvostoliiton välillä rauhansopimus. Sen 4. artiklan mukaan Suomen armeija tuli saattaa rauhan aikaiselle kannalle kahden ja puolen kuukauden kuluessa. Sotavuosina suojeluskunnista oli tullut yhä selvemmin lakisääteisen maanpuolustuksen osa, jolla oli aseita ja luja organisaatio. Niinpä valvontakomission johtaja, venäläinen kenraalileversti Zdanov lisäsi demobilisaatioon 30.10.1944 myös suojeluskuntien lakkauttamisen. Hän huomautti vielä, että "lisäksi suojeluskunta, ollen hitleriläis- (fascistis-) tyyppinen sotilaallinen ja poliittinen järjestö, on välirohansopimuksen 21. artiklan mukaisesti hajoitettava". Aikaa annettiin 7. marraskuuta saakka - siis runsas viikko.

Porin suojeluskunnan talo siirtyi Suomen Punaiselle Ristille ja se sai uuden nimen Karhulinna. PSM:n taloudenhoitaja Kalle Peltola selvitti kuoron rahavarat. Ne olivat 50 000 markkaa. Ne päätettiin antaa palkkiomaksuna Altti Järviselle koko toiminnan ajalta. Samoin tehtiin Altti Järvisen nimellä olleelle musiikkirahastolle. PSM:n kokouksessa 2. marraskuuta 1944 Altti Järvinen totesi, että "artiklojen takia toiminta nyt loppuu". Hän kiitti laulajia sydämellisesti siitä, että oli saatu yhdessä laulaa ja toimia 25 vuotta. Kuoron puheenjohtaja Toivo Vanhatalo sanoi: "Altti on kuoron perustanut ja on tehnyt kuorosta sen mikä se nyt on. Hän sen myös lopetti. On tultu omiin hautajaisiin. Mutta siemen, joka nyt hauda-

nuntaina helmikuun 4. päivä 1961 Hotelli Satakunnan Kallela-huoneeseen uuden porilaisen mieskuoron perustamistilaisuuteen, jossa tulee olemaan läsnä myöskin Sulasolin pääsihteeriksi lehtori Armas Saarinen ja muitakin kuorokihvoja. Ellet jonkin esteen vuoksi voi saapua ko. tilaisuuteen, niin ilmoita minulle ennakolta mahdollinen kuoroon liittymisesi. Laulajaterveisin Altti Järvinen"

Kutsutuista 59 saapui tilaisuuteen ja liittyi kuoroon heti. Ensimmäiseen lauluharjoitukseen seuraavana torstaina joukkoon tuli vielä 29 uutta jäsentä - ja seuraavina päivinä vielä muutamia. Helmikuun lopulla laulajien kokonaismäärä oli peräti 93. Entisten PSM:läisten lisäksi oli Björneborgs Sångarbröder-kuorosta siirtyneitä ja muualta Poriin tulleita kokeneita laulajia. Porin oli syntynyt siirtoväen piirissä sekakuoro "Porin Karjala-Kuoro". Sen eräissä tilaisuuksissa lauloi mieskvartetti. Altti Järvinen sattui olemaan paikalla. Hän kutsui kvartetin laulajiksi, ja muitakin saman tien, uuteen porilaiseen mieskuoroon, jota oltiin juuri silloin perustamassa. Uusi kuoro saikin huomattavan karjalaisen vahvistuksen - yli kymmenen laulajaa.

Uusi mieskuoro otti Armas Saarin ehdotuksesta nimen PORIN MIES-LAULU (PML). Kuoron johtajaksi valittiin tietenkkin Altti Järvinen. Varajohtajaksi tuli K.J. Penttinen. Kuoron hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Toivo Vanhatalo, varapuheenjohtajaksi Reino Hannula, sihteeriksi H.Fr. Nikki ja taloudenhoitajaksi Kalle Peltola. Stemmojen fiskaaleiksi, äänenvalvojiksi, tulivat samat miehet kuin PSM:ssä 2. bassoa lukuunottamatta. Porin Mies-Laulu päätti heti liittyä Sulasoliin, Suomen Laulajain ja Soittajain Liittoon.

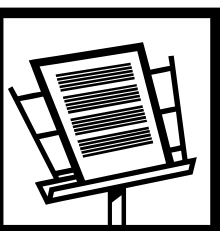
taan, nousee vielä kerran ehompana. Korkeimman kaiun laulu vielä kerran saa".

Toivo Vanhatalon tarkoittama siemen iti pintaan jo noin kolmen kuukauden kuluttua. Miehet palasivat siviiliin enimmäkseen marraskuun aikana 1944. Mieskuoroa ei enää ollut, mutta oli tarvetta ja halua laulaa. Tammikuun lopulla 1945 entisen PSM:n johtaja Altti Järvinen lähetti kuoronsa 75 jäsenelle seuraavan kirjeen:

"Laulajaveli. Tahdotko olla mukana säilyttämässä ja edelleen kehittämässä niitä laulutoverillisia perinteitä, jotka johtamassani mieskuorossa, PSM:ssä 25 vuoden aikana ovat olleet vallitsevina? Jos vastaukseksi on myöntävä, niin saavu sun-

PML:n ensimmäinen harjoitus pidettiin PSM:n entisessä harjoitushuoneessa Karhulinna. Pian oli selvää, että toisen kerroksen kulmasali oli suurelle kuorolle liian ahdas. Niinpä saatiinkin neuvoteltua harjoitustilaksi Karhulinna juhlasali maanantai- ja torstai-illoiksi. Vuokra saatiin maksaa luontaissuorituksina, kuten esimerkiksi konsertteina Punaisen Ristin Hyväksi. Ensimmäisen konserttinsa PML piti Karhulinna 22.4.1945 varsin innostuneelle kuulijakunnalle - ja vapunpäivänä kuoro antoi ulkoilmakonsertin Raatihuoneen portailta - perinteen mukaisesti.

Jorma Pätynen

**Oikealla sävelellä,
positiivisella energialla!**

**PORI
ENERGIA**
www.porienergia.fi

Porin Mies-Laulun 60-vuotisjuhlakonsertti Promenadialissa 29.10. 2005 klo 16.00 ohjelma 15 €

Johtavat: Guido Ausmaa
Pekka Peltonen
Erkki Hakkiluoto

Solisti: Hannu Ilmolahti

Avustaa: Pori Sinfonietta

Pianosäestykset: Juhani Romppanen

Juontaa: Pertti Harju

Ohjelma

Selim Palmgren	Laulakaamme
Jean Sibelius	Soi kiitokseksi Luojan
Jouko Törmälä	Suomenmaa
Joonas Kokkonen, sov. Juha Holma	Sinuhun turvaan Jumala
Leevi Madetoja	Aamulaulu
Selim Palmgren	Merenkulkijan kaipaus
Julius Joseph Maier	Requiem aeternam

□ □ □ □

Porin Mies-Laulun Nuorten miesten kuoro	
Friedrich Silcher	Sanctus
Antti Kleemola	Nää maat
	Klarinetisoolo Mika Kojo

□ □ □ □

Gustav Ernesaks	Hakkame mehed minema
Kaj Chydenius	Nuoruustango
John Lennon - Paul McCartney	When I'm Sixty-four

VÄLIAIKA

Nico Lerch	Deus Protector Noster
------------	-----------------------

Suomen Mieskuoroliiton tervehdys	Puheenjohtaja Pekka Siltala
-------------------------------------	-----------------------------

Jean Sibelius	Tulen synty, solisti Hannu Ilmolahti
Taneli Kuusisto	Suomalainen rukous

Chr. Fr. Kress, sov. Fredrik Pacius	Porilaisten marssi
Jean Sibelius	Finlandia

Satakunnan Sotilassoittokunta onnittelee 60-vuotiasta

Mieskuorolaululla on Suomessa varsin pitkät ja kunniaaikat perinteet. Se on ollut osa suomalaista kulttuurielämää jo ennen itsenäisyyden aikaa. Kuorolaulu on ollut omiaan luomaan sosiaalisia suhteita ja verkostoja ihmisten välille ja antanut voimia vaikeina hetkinä, jolloin Suomi eli kansallisen heräämisen aikaa ja alettiin haaveilla itsenäisestä valtiosta. Kuorolaulut olivat hengeltään 1900-luvun alkupuolella varsin isänmaallisia ja niiden tarkoituksena oli monesti herättää ja tuoda esiin kansallistunnetta – lisätä kansallista identiteettiä.

Satakunnan Sotilassoittokunta on tehnyt jo pitkään yhteistyötä Porin Mies-laulun kanssa ja esiintynyt yhdessä mm vuosittain järjestetyssä Isänmaallisessa illassa Keski-Porin kirkossa.

Yhteistyön hedelmiä on myös tallennettu Satakunnan Sotilassoittokunnan 50-vuotisen taipaaleen kunniaksi 2001 tehdyllä äänitteellä Juhlamarssi, jossa

kuoro laulaa soittokunnan säestyksellä Gounodin Sotilaskuoron ja oman maakuntamme maakuntalaulun -Satakunnan laulun.

Satakunnan Sotilassoittokunnan ja Porin Mies-laulun yhteiset esiintymiset ovat olleet aina hengeltään varsin isänmaallisia ja tunteisiin vetoavia. Yhteisiä esiintymisiä on kertynyt runsaasti yli 20 vuotta jatkuneen yhteistyön aikana ja se yhteistyö jatkuu edelleen.

Toivotan 60-vuotiaalle Porin Mies-laululle, mitä parhainta menestystä tulevinakin vuosikymmeninä.

Satakunnan Sotilassoittokunnan
päälikkö
Musikkipapteeni Riku
Huhtasalo

Täyden palvelun atk-liike Porissa ja Raumalla

SataCom
JRDATA

Antinkatu 25, PORI
Prisma, Itäkeskuksenkaari,
PORI
Papinhaankatu 3, RAUMA
p. 630 6100
www.satacom.fi

Luotettavasti ja ammattitaidolla

Ilmarinen pitää huolta huomisesta.

 ILMARINEN

Sähkö- ja automaattioratkaisut

Sammontie 9, 28400 Ulvila
Puh. 05 5379 800 www.satmatic.fi

VOLVO V70 T5 -01 aj. 102, h.kirja, ilm. 29.900	CHRYSLER GRAND VOYAGER 3,3 -97 aj. 134, h.kirja 17.900
VOLVO S70 2,5 aut. -97 aj. 187, h. kirja, ilm. 14.900	NISSAN ALMERA 1.5i -01..... 12.900
AUDI 100 2,8i QUATRO farm. -93 aj. 173, ilm. ym. ym. 9.900	VW GOLF 1.6i 5-ov. -98 12.900
	OPEL VECTRA 1.6i CARAVAN -98 aj. 169, h-kirja, ilm. 8.900

PORIN AUTOTALO OY
Sammontie 15, puh. 632 5800

Rakennustekniset palvelut
ERKKI ANTTILA OY

Itsenäisyydenkatu 41 28100 Pori

*Puh. 02-529 9868 tai
0400-661 687*

Technip

TECHNIP OFFSHORE FINLAND

Konten tuotantoa on ilo esitellä!

**Hankkijan alue on kohta valmis.
Vielä on tilaisuus hankkia
Konte-laatukoti suosituulta alueelta.**

Asunto-osakeyhtiö
UKKO-PEKKA

Hintaesimerkkejä:		
h+tupak.+s	55 m ²	112.000 €
2 h+k+s	59 m ²	124.000 €
3 h+k+s	79 m ²	158.000 €
4 h+k+s+ 3 p	129,5 m ²	326.000 €

paras osoite: www.skv.fi/pori
SATA SKV KIINTEISTÖNVALITYS OY
Itäpuisto 6, 28100 Pori
Puh: (02)632 5111
Fax: (02)633 8280

SKV
Kovasti välitämme

**TERVETULOAA
TUTUSTUMAAN UUSIIN
TILOIHIMME
HARMAALINNANTIELLE!**

www.delta-auto.fi
YLI 2000 VAIHTOAUTOA NETISS

PORI
Harmaalinnantie 1
p. 020 740 8571

Delta
delta-auto.fi

Palvelemme:
ark. 9-18
la 10-15

**siemen
VESA**

Yrjönkatu 4
28100 Pori
Puh. 02-6319700
Email: siemenvesa@kolumbus.fi

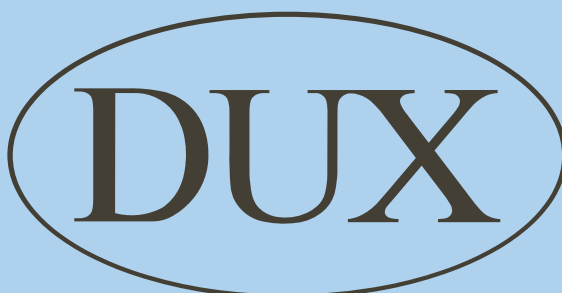
SataMaito
Kuin Poutapäivä

DUX SYYSTÄRJOUSET!

Tarjoamme nyt erään DUX 1001 runkopöytäjä petauspöytäineen erikoishintaan.
DUX 1001, 90x200 runkopöytä, Duxiesta De Lux petauspöytä sekä jalat
yhteishintaan **995€** (Normaalihinta 2201€).

NYT 995€

Porin Mies-Laulun virstanpylväitä ja tähtihetkiä

1945 Porin Mies-Laulu perustettiin. Johtajana Altti Järvinen vuoteen 1965 saakka.
 1946 Kuoro sai oman merkkinsä ja lippunsa. Heikki Klemetti kutsuttiin kuoron säveltäjä-jäseneksi.
 1947 Porin Mies-Laulu esiintyi radiossa 21.4. ja 18.5. Selim Palmgren sävelsi kuorolle kunnialaulun "Laulakaamme" Kauko Heikkilän sanoihin. Selim Palmgren kutsuttiin kuoron säveltäjä-jäseneksi.
 1950 Porin Mies-Laulun naiset -järjestö perustettiin 4.1. 5-vuotuis juhlaconsertin solistina vieraili Sulo Saarits. Kuoro osti oman kiinteistön 21.12. Länsipuisto 27:stä.
 1954 Mies-Laulun talon vihkiäiset 16.-17.9. 10-vuotuis juhlaconsertin solistivieras oli baritoni Helge Virkkunen.
 1955 Säveltäjä Selim Palmgrenin patsaan paljastustilaisuus 12.6.
 1957 Kuoron ensimmäinen ulkomaanmatka: Haaparanta-Narvik-Tromssa-Kilpisjärvi. Olavi Jalkanen, 2.basso, alkoi tehdä piirroksia laulajavel-

jistä - ja jatkoi aina vuoteen 1982 saakka.
 1959 Matka Ruotsin Sundsvalliin BSB:n kanssa. (Ulkomaanmatka no.2) Altti Järvinen täytti 70 vuotta 19.6. Erkki Hakkiluoto liittyi kuoroon syksyllä.
 1960 Kolmen kaupungin kvartettikilpailut alkoivat. (Pori-Rauma-Tampere). 15-vuotuis juhlaconsertin solistina Sulo Saarits.
 1961 Kirkkokonsertin solistivieras tenori Mauno Kuusisto 28.1.
 1962 Kirkkokonsertin solistivieras baritoni Matti Lehtinen 28.1. Matka Saksan kuoroliiton 100-vuotisjuhliin Suomen mieskuoroliiton edustajana: Essen-Dusseldorf-Bad Kreuznach-Wiesbaden. (No.3) Nortamo-ilta Suomen televisiossa: Kippari (Altti Järvinen) ja merimiehiä...
 1963 Kuoron ensimmäisen puheenjohtajan Toivo Vanhatalon muotokuvan paljastus syksyllä. Taiteilijana Olavi Jalkanen, 2.basso.
 1965 Altti Järvinen luovutti kuoron johtajuuden Erkki Hakkiluodolle, joka johti kuoroa 35 vuotta - eli vuoteen 2000 saakka. 20-vuotuis juhlaconsertin solisteina Tuomo Viro ja Esa Uusitalo.
 1967 Vappukonsertti raatihuoneen portailla - rantasateessa.
 1966 Laulumatka Viroon Kohtlajärvelle. (No.4).
 1969 Matka Saksan: Bremen-Hagen-Gelsenkirchen-Velbert-Essen. (No.5). Porin Mies-Laulun poikakuoro perustettiin 22.1. (vsta 1988 Porin Poikakuoro). Altti Järviselle myönnettiin professorin arvonimi 14.11. 25-vuotuis juhlaconsertti Suom. Yhteislyseolla. Solistivieras Veikko Tyrväinen. PM-L:n seniorikuoro "Vaarinlaulu" perustettiin 24.4. Matka Sundsvalliin BSB:n kanssa Ruotsin Sångarförbundetin 60-vuotisjuhliin 13.-14.6. (No.6).
 1971 Kirkkokonsertin vierailevana solistina Mauno Kuusisto 27.3. Kuorovieraita Saksasta: Dusseldorf-Benrathin kuoro 21.9. .. ja Gelsenkirchenin kuoro 4.-6.6.
 1972 Matka Itävaltaan ja Unkariin kesäkuussa: Wien-Eger-Klagenfurt-Seeboden. (No7).
 1975 Matka Latviaan Riikaan kesällä Porin kaupungin edustajana. (No.8). Isänmaallinen ilta Ruotsalaisen yhteiskoulun juhlasalissa 5.12. Illoista tuli perinne 10 vuodeksi - ja sitten sitä seurasivat Isänmaalliset kirkkokonsertit Keski-Porin kirkossa.
 1977 Erkki Hakkiluoto täytti 50 vuotta 28.6. Ulkomaanmatka kesällä: Kapellskär-Oslo-Porsgrunn-Larvik-Sönderborg-Lockstedt-Bremenhafen.. (No.9).
 1978 Erkki Hakkiluodolle myönnettiin director musices -arvonimi.
 1979 Gelsenkirchenin kuoro Porissa PM-L:n vieraana 27.5. Altti Järvinen täytti 90 vuotta 19.6.
 1980 Kesällä laulumatka Puolaan Kolobrzegiin. (No.10). Kvartettikilpailu laajeni neljän kaupungin väliseksi, kun Turku liittyi mukaan.
 1981 Mestari laulaja Heikki Salokangas kuoli neljä kuukautta

vaille satavuotiaana.
 Ns. Piha-Pomila hankittiin syksyllä kuorolle lisätalaksi (Länsipuisto27).
 Dir.mus. Erkki Hakkiluodon muotokuvan paljastus joulukuussa.(Taiteilija O.Jalkanen).
 1982 Mieskuoroliiton kiertävä tunnustuspalkinto "Immun kip-po" PM-L:lle, jonka liiton hallitus oli valinnut vuoden kuoroksi. Kuoron kunniajohtaja Altti Järvinen kuoli 4.3. 92-vuotiaana.
 1983 Laulumatka Saksaan kesäkuussa: Lingen-Verbert-Hagen. (No.11).
 1984 Varajohtaja Joel Itäkylälle director musices -arvonimi 21.12.
 1885 40-vuotuis juhlaconsertti Porin Nuorisotalossa. Solistit Esko Mattila ja Tuomo Viro.
 1986 Amerikan-matka 12.-29.6.: Los Angeles-San Francisco-Portland-Seattle-Vancouver-Las Vegas-New York-Helsinki. (No.12).
 1988 PM-L:n poikakuoro itsenäistyi Porin Poikakuoro r.y.:ksi.
 1989 Konserttimatka Sveitsiin 2.-10.6.: Geneve-Lausanne-Montreux-Bern-Solothurn-Langendorf-Luzern-Zurich. (No.13) Dir.mus. Joel Itäkylän muotokuvan paljastus 11.8. (Taiteilija Arne Elomaa).
 1990 Matka Riikaan Latvian XX-laulujuhliille Porin kaupungin edustajana. (No.14).
 1991 Uusi kuorotalohanke esiteltiin kuorolaisille 28.1. Sulasolin Satakunnan piirin aktiivisuuskiertopalkinto "Toimintajärkäle" PM-L:lle.
 1995 Erkki Hakkiluodolle myönnettiin musiikkineuvoksen nimi ja arvo. 50-vuotuisjuhlaconsertti 25.3. Pripolissa. Solistivieraana baritoni Sauli Tiilikainen.
 1996 Tsekin-matka 9.-16.6.: mm.Praha-Karlovy Vary-Plzen-Nymburg-Melnik. (No15).
 1997 Uuden kuorotalon (Vapaudenkatu 10) peruskiven muuraus 16.9.
 1998 Uusi Mies-Laulun talo Vapaudenkatu 10:ssä otettiin käyttöön 20.3.
 2000 55-vuotuis juhlaconsertti Promenadialissa 25.3. Mies-Laulun talon seinäreliefin paljastus huhtikuussa. (Taiteilija Pertti Mäkinen). Guido Ausmaa PM-L:n taiteelliseksi johtajaksi. Laulumatka Viroon 12.-17.6.: Tallinna-Viljandi-Saarenmaa-Tallinna(No.16).
 2002 Saksan-matka Lingenin kuorojuhliille 14.8.-1.9. (No.17).
 2003 PM-L:n Nuorten Miesten kuoro aloitti toimintansa.
 2004 PM-L osallistui Tallinnan laulujuhliille heinäkuussa. (No.18). Kuoromme "pelasti" avajaispäivän juhlaconserttiin, jota oltiin peruuttamassa sateen vuoksi. Esiinnyimme Viron television suorassa lähetyksessä. Syksyllä PM-L ja Porin Poikakuoro avustivat Timo Koivusalon tekeillä ollutta elokuvaa "Kaksipäisen kotkan varjossa".
 2005 Kuoron 60-vuotuis juhlaconsertti Promenadialissa 29.10. Solisti Hannu Ilmolahi.

Koonnut Jorma Pätynen

VARATTU

W **VEIKKO LEHTI** **PORI** **PIDÄMME YMPÄRISTÖÄ PUHTAANA** (02) 631 6100

TEOLLISUUS
ETOLA

PI-RAUMA

www.pi-rauma.fi

Meriteknikan ja prosessi-teollisuuden suunnittelua
Toimistot Porissa, Raumalla ja Turussa

ASIANAJOTOIMISTO
ASMALA & HÄRMÄLÄINEN OY

Eteläkauppatori 4 A, 28100 PORI

Pitopaakarit Ansa ja Lempi

Päivi Perkiökangas-Kivinen
Anita Alisaari

Loukkurantie 2, 28450 Vanha-Ulvila
Puh. (02) 538 3430
Gsm. 050 337 2426 / Anita
Gsm. 050 326 4540 / Päivi
Mail. pitopaakarit@luukku.com

Viasveden Hiekka- ja Kuljetusliike Oy

Lakiasiantoimisto
JUHA VUORENHELA KY

varatuomari Juha Vuorenhela
Gallen-Kallelank. 9 A 9, 28100 Pori
puh.(02) 632 5840 fax (02) 632 5838
GSM 0400-591 106
juha.vuorenhela@kolumbus.fi

100% **enemmän**
tekstareita.

Uusi dna Ilona: 500 minuuttia
& 100 tekstaria vain 19,90 €/kk.

Avausmaksu 2,90 €. Kk-maksu 19,90 €/kk, sisältäen 500 min kotimaanpuheluja ja 100 kpl kotimaan tekstiviestejä laskutuskauden aikana. Ylimenevät normaalihintaiset minuutit ja tekstiviestit 0,09 €/min ja 0,08 €/kpl. Lisätietoja: www.dnafinland.fi

dna

Elämä kallis,
dna halpa.

SATAKUNNAN PUHELIN OY
FINNET

• PORI: Itäpuisto 3 • HUITTINEN: Kappeli-kuja 3 • KANKAANPÄÄ: Keskuskatu 31
• dna+ Itäkeskus: Itäkeskuksenkaari 6
• dna+ Tikkula: Tikkulantie 2

Tallinnan laulujuhilla 2004

Lähtivät pojat Porista, Porilinnan palkehilta Guidomme kotikaupunkiin, Räävelin laulupitöihin suuriin juhliin Tallinnahan. Siel oli rahvasta rutosti, juhlakansaa valtavasti laulajaa kymmenin tuhansin jotka virsiä viritti, kantaatteja kaiutteli lauloi aivan mahtavasti, musisoivat mielevästi isänmaalle ylistystä sekä rahvaan rillutukset.

Eipä Esteri hymyillyt, ilmainhaltija havissut satoi melkein kaatamalla, vettä saatiin saatanasti kun oli kulkue lähössä, Siks ol massi peruutettu ettei kastuis juhlapuvut, eikä neitoin kaunistukset.

Porilaiset hullut miehet, alkoi laulun lähtöpaikan lipuin ylös kohottivat, juhلاميeltä nostattivat Guidon potran johtamana, joka hyvät konstit tiesi määräs evääks ottamahan, pienen litteen taskumatin kadunkulman alkolasta, viinakaupasta somasta jotta saadaan polttoaine sekä vähän lämmikettä pitkän marssimme varalle.

Tulipa vierelle mejän neijut kauniit Kanadasta kuoronaisten kaukomailla, vuorotellen lauleksimme tervyisiä toisillemme, viimein tulliit kysymähän oisko meillä naistenmiestä, heille lipunkantajaksi. Mitä lievät luvannehet, kun jo lähti nuorukainen meidän raukkojen rivistä vaatteen kauniin kannantahan rätin rehvakkaan raahaajaksi tuonne juhlaikalle.

Tulipa siihen muitai kuoroi sekä suuri soittokunta saatiin kulkue aikaiseksi, itse Erkin manaamana. Kansaa oli sankoin joukoin, katuvieraat mustanansa joka hurras vastaukseks kun me heille lauleksimme. Hyvä Pori, hurraa miehet, pojat reippaat porilaiset. Hurraa Eesti hurraa tytöt virolaiset, niin me heille vastasimme sateenvarjojemme alta muovitakkien sisästä.

Hyvät oli harjoitukset, että varsin muonitukset kaikki saivat syödäksensä sekä juomia janohon myös ol vessat valmistettu käymälöitä kamalasti kaiken kansan virtsuutella sekä tehdä muutkin tarpehensa.

Estonia teatterissa talvipuutarhassa hyvässä meille lauloi kirjanaiset kuoro hieno kirjastosta sekä lauloi. että puhui myöskin antoi napostella eväitä ylen hyviä. lupasivat poriin tulla kun on meillä laulujuhlat. Sunnuntaina kyl jo paistoi aurinkokin taivaaltansa juhلاميeltä nostatteli, juhlarahvaan rintoihin. Mahtavat ol esitykset suurten kuorojen laulelot. Suuret oli soittokunnat sekä muutkin orkesterit jotka valoi rohkeutta, toivoa heimomme elohon uskoa Ukrilaisten tiehen vielä tästä eteenpäin. Sekä uskoo omaan kieleen, joill laulaa sekä rääkii voivat lastenlapsetkin. Siel ol myöskin Tarjasemme Suomen kansan presidentti eturivis istuskeli suurten herrain keskellä, ilmiselväst nautiskeli nuorten kuoroin esitykset sekä lasten laulannoista jotka kauneis asuissansa estradilla esiintyivät. Ennen kotiinlähtöämme Ernesaksil lauleksimme uuden pystin juurella joka oli hälle tehty laulukentän kaltahalle ylös paikkaan parhaimpaan,

Seppo Nordling

Huumoria vuosien varrelta

Ihanat villahousut

Erkki Yrjänä 101-vuotta ja risat oli herrasmies ja naisten ihailija henkeen ja vereen. He olivat opetusneuvos Pentti Jaakkolan kanssa molemmat muuten tokabassoja ja asuivat naapuritaloissa, ikkunat vastakkain.

Kaverukset olivat tulossa kaupungilta. Siinä jossain tyttölyseon paikkeilla heidän edellään kulki varttunut naisihminen. Kuinka ollakaan, kun oli keran oli talviaika ja hieman liukas keli, tämä nainen lankesi. Erkki otti muutaman juoksuaskeleen ja meni rouvan luo auttaakseen tätä ylös. Rouva kait käsiti väärin Erkin tarkoituksen ja alkoi vetelemään Erkkiä käsilaukullaan sanoen ”mitäs siihen tulet hunsvotti, lähde menemään siitä”. Naisten käsilaukusta ei aina oikein tiedä onko kyseessä iso käsilaukku vai pieni ostoskassi. Erkki sanoi, että alkääpä nyt en minä pahaa tarkoitanut tulin vain auttaakseni. Erkki menemään, muuta jonkun matkan kuljettuun kääntyi ympäri sanoen rouvalle, että en ole muuten pitkään aikaan nähnyt niin ihania villahousuja.

Seppo Nordling

Alkoholin väärinkäyttöä ja pornolehtiä

Ruotsin mieskuorojen liitto, Svenska Sångarförbundet täytti v. 1970 60 vuotta. Suomen Mieskuoroliitto valtuutti Porin Mies-Laulun edustajakseen juhliin, jotka pidettiin Sundsvallissa. Avustajaksi saimme silloin Porissa toimivan Björneborgs Songbroderin. Juhlat olivat tosi mahtavat. Konsertteja ja tapahtumia oli eri puolilla kaupunkia.

Seppo Nordling

Karonkka oli valtavan suuressa urheiluhallissa. Se sijaitsi melko kaukana kaupungin ulkopuolella. Käveltyä tuli reissun aikana paljon. Jokelan Lasse armoitettu eka tenori sai kovan suonenvedon jalkoihinsa ja joutui lähtemään muita aikaisemmin karonkasta. Jalat olivat muutenkin jäykät ja tönköt paljosta kävelemisestä. Yöllä palatessamme hotelliin meni pieni ryhmä kuoroveljiä Jokelan ja Antinluoman huoneeseen katsomaan Lassen vointia ja vähän laulamaankin. Hänellä oli edelleen jalat kuin tukit. Huoneessa ei ollut linimenttiä eikä muutakaan lääketta mutta olipahan kolmen tähden konjakkia. Ei muuta neuvoksi kuin Lassen jalat voideltiin konjakilla ja sehän helpotti oloa kummasti. Elämä jatkui. No sehän oli alkoholin väärinkäyttöä jos mikä.

Siihen aikaan liian paljastavat seksilehdet olivat Suomessa kauhistus. Meillä ilmestyi kuitenkin sellainen lehti kuin Kalle, jonka tosin virkavalta lopetti liian paljastavien kuvien takia. Tilalle tuli Jallu, joka koki saman kohtalon. Ruotsissa oli jo vapaamielisyys vallalla ja nuoremmat kielitaitoiset kuorolaiset löysivät lehtikioskin josta tiskin alta löytyi oikeita pornolehtiä. Mukana hankintaretkellä oli myös eräs ruotsinkielinen kuoron vanhempi jäsen joka oli Björneborgs Tidningin faktori, oikea vanhanajan herrasmies. Lehden ostaneelle nuorukaiselle meni piru hihaan. Hän päätti näyttää lehteä vanhalle herrasmiehelle. Näin faktori saisi tuntuman naapurimaan lehtikulttuuriin. Lehti työnnettiin paluumatkalla linja-autossa hänen käteensä. lausuntoa odotti monta korvaparia. Asianomainen tutki lehteä tarkasti ja asiantunteuksella. Hetken kuluttua hän lausui: Kyllä täytyy sanoa, että kyseessä on korkeatasoinen painatustyö.

SV-VENEKUOMUT
 • sprayhoodit • laitasuojat
 • puomipeitteet • korjaukset ym.

NEWTON KELLUNTAPUKINEET
 • liivit – takit – haalarit ym.

TEHTAANMYYMÄLÄ Ulasoortie 4
 PORI puh. kuomut 0400 860 318, pukineet 040 542 9499

Osmoosi-kvartettilta CD-levy

Kvartetti on laulanut yli kymmenen vuotta lähes alkuperäisessä kokoonpanossaan. Levylle on koottu ryhmän suosituimpia lauluja täältä ajalta. Ballaadeja, kansansävelmiä ja laulelmia. Huumori, ilo, sekä myös romantiikka ja kaipaus ovat monessa laulussa vahvasti mukana. Laulujen sovitukset ovat suurelta osin Joel Itäkylän tai Erkki Hakkiluodon laatimia. Päätettiin ryhtyä toimeen, kun levyä oli myös ystävien ja kuulijoiden taholta toivottu. Levy valmistui tänä kesänä.

Kvartetti: 1-tenori Pentti Antinluoma 1-basso Hannu Mäkelä
 2-tenori Reino Lamminen 2-basso Osmo Blomroos

Säestykset: Erkki Hakkiluoto
 Äänitys: Harri Keto

Käyn tietäin laulaen

Huumorin helmeilyä - Laulelmia lemmeistä
 Bacchuksen parissa - Mennyt muistellen

Levyltä löytyy mm:

- Kesäinen aamu
- Käyn ahon laitaa
- Ullan kanssa'
- Jospa oisit kaunokukka
- Sabeline
- Hawaijin kellot
- Hyv' yötä vaan
- Tään maljan hei pohjahan juomme
- Balladi huivista ja napista
- Kynttilöiden syttyessä
- Sataman valot
- Elämäni on lauluni.. ja paljon muuta

Levyn hinta on 15€ + mahdolliset lähetyskulut. Sitä on saatavilla, tai tilattavissa kvartetin jäseniltä / Pentti 0400 888 924 / Reino 040 721 8318/ Hannu / 050 561 6091 / Osmo / 0400 226 529, tai Porin Kalustetalo Oy:stä os. Gallen-Kallelankatu 20 Pori

www.porinlaakaritalo.fi

Hyvässä hoidossa

Ajanvaraus ma-pe klo 8.00-19.00 **622 622**

Vaihde ma-pe klo 8.00-19.00 **622 633**

PORIN LÄÄKÄRITALO

Itsenäisyydenkatu 33, 28100 PORI, puh. (02) 622 633

Asianajotoimisto Knuutila Hannu Ky

Yrjönk. 8, puh. (02) 626111, 633 5352
 AA VT Hannu Knuutila
 hannknuu@netti.fi
 Matkapuh. 0400 530 835, telefax (02) 633 8296

SUOMEN MATKATOIMISTO

PORI Gallen-Kallelankatu 8, puh. 010 826 4311, ma-pe 9-17
 www.smt.fi

rtk
 me hoidamme.

Turvallisuutta läpi elämän

Porin konttori: Pohjoiskauppatori 1
 Puh. 010 5501 230

VERITAS
 www.veritas.fi

*Lähi vakuutuksesta nitii saa,
 kodikkaita vakuutuksia.*

Pori, Gallen-Kallelankatu 9, puh: (02) 630 7100

Professori Martti Turunen

11.08. 1902 – 29.04. 1979

Aikanaan maan kuulu kuorolaulun guru Martti ”Pyssy” Turunen syntyi Viipurissa musiikkikotiin syksyllä 1902. Isä oli muusikko ja samalla musiikkiopiston vahtimestari ja äiti kuoronjohtaja ja kotiäiti.

Martti suoritti kouluaikanaan Viipurin orkesterikoulun tutkinnon viulunsoitossa. Sen lisäksi hän soitti jo hyvin nuorena myös pianoa taitavasti.

Martti oli kova lukumies

Hän suoritti Viipurissa ylioppilastutkinnon vuonna 1922 ja ekonomitutkinnon Helsingin kauppatieteidenkoulussa vuonna 1926.

Martilla oli palava halu päästä musiikin pariin ja niinpä hän oli liittynyt heti pääkaupunkiin Ylioppilaskunnan Laulajiin (YL) ja samanaikaisesti vielä Suomen Lauluun. Hän meni pariin vuodeksi KOP:n töihin. Mutta pysyi tiiviisti musiikissa suorittamalla Helsingin Konservatoriossa tutkinnot pianossa ja sävellyksessä.

Turusen Martti oli ahkera ja sinnikas, sillä hän valmistui Helsingin Yliopistosta filosofian kandidaatiksi vuonna 1930 ja parin vuoden kuluttua maisteriksi aineinaan kansantalous, pohjoismaainen historia, musiikki ja estetiikka.

Edellisen lisäksi hän muutamien vuosien kuluessa sai päästötodistuksen Helsingin Kirkkomusiikkiopistosta.

Martti Turusen maineikas kuoroura alkaa

Hän toimi jo opiskeluaikanaan Helsingin Sanomien musiikkiarvostelijana ja ensimmäinen hänen johtamansa kuoro oli Helsingin kaupunkilähteyksen sekakuoro. Opiskeluaikanaan hän oli johtanut tilapäisesti myös Ylioppilaskunnan Laulajia. Hän lauloi koko ajan Klemetin johtamassa YL:ssä.

YL perusti vuonna 1927 kesäkuoron nimeltään Suvilaulajat, joka lähti kiertämään laajalti maamme ja hänet oli valittu sen johtajaksi.

Seuraavana vuonna Klemetti eli ”Kuisma” jätti YL:n ja Arvi J. Poijärvestä tuli johtaja ja Turusesta tehtiin varajohtaja. Tämän lisäksi hänestä tuli myös Hämeäläisen Osakunnan Laulajien johtaja.

Turunen oli jo tuolloin hyvin tunnettu maamme kuoropiireissä, sillä hän oli monipuolisesti oppinut henkilö ja antautunut kokonaan musiikkiin ja erikoistunut kuorolaulun saloihin. Hän oli harvinaisuus ja hänellä oli kova kysyntä aikana, jolloin kansallinen herääminen yhä kaipasi voimakasta isänmaallista ilmaisuja juuri kuorolaulun kautta. Klemetti oli luonut rautaisen kovan linjat, joita Martti Turusen hienovarainen luonne herkisti ja tunteisti.

”Pyssy”

Jo edellä mainittu Suvilaulajat saapui kesäkiertueellaan ensimmäiseen kohteeseensa Lieksaan. Turunen ja Vexi Valli oli kutsuttu ennen konserttia paikkakunnan apteekkarin luo herkkuliselle päivälliselle, jonka antimia Turunen jo silloin osasi arvostaa. Kun sitten illan konsertin piti alkaa johtaja puuttui. Pitkän odotuksen jälkeen joku

arvasi lähteä hakemaan Turusta oikeasta paikasta, nimittäin ulkokäymälästä eli huusista, jossa johtaja parast’ aikaa ähisteli. Hakija ilmoitti, että konsertin olisi jo pitänyt alkaa ja että Sali oli täynnä väkeä ja kuoro valmiina muodossa. Kun hakija palasi raportoimaan tilanteesta, muut eivät asiaa ihmetelleet vaan totesivat, että ”sehän on täynnä kuin Turusen pyssy”.

Sanonta Turusen pyssystä ja sen täysinäisyydestä on hyvin vanha, jo peräti 1700-luvulta, jolloin itäsuomalaiset ja itäkarjalaiset tekivät ryöstöretkiä puolin ja toisin. Eräällä tällaisella retkellä Pielisjärveltä kotoisin Turunen-niminen mies oli sulloinut pyssyinsä piipun täyteen ryöstämiään kolikkorahoja ja pannut kuusen oksan korkiksi. Tästä tapauksesta sanonta ”täynnä kuin Turusen pyssy” on säilynyt näihin päiviin asti.

Ennen Pyssy-nimeä Turusta kutsuttiin joko Marttiiniksi tai Absoluutiksi. Hänhän oli absoluutti sekä musiikkikorvan- että alkoholin suhteen. Hän oppi käyttämään väkeviä vasten sotien jälkeen varovasti kylä silloinkin.

Hänestä tuli vuonna 1931 YL:n johtaja Poijärven jälkeen. YL:ää hän johti yhteen kyytiin aina vuoteen 1959.

Vuonna 1931 hänet valittiin Helsingin Konservatorion kuoropedagogiikan lehtoriksi ja myös Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teoston johtajaksi. Toimisto oli vasta muutama vuosi sitten perustettu. Pyssy kehitti sen niihin mittoihin, jota se on tänään.

Vielä kaiken kukkuraksi Laulumiestenkin johtajaksi Poijärven jälkeen vuonna 1933 ja myöskin Suomen Laulun johtajaksi vuonna 1946.

Hän oli lähes 30 vuotta suvereeni johtajahahmo ja kuorolaulun opettaja maamme kuoropiireissä.

Naimisiin meno

Jo Viipurin ajoilta Pysyn ystäviin kuului menestyvä liikemies Heikki Inari, joka sodan jaloista oli muuttanut afääriinsä Joensuuhun. Sillä hän omissa mm. hotelliravintolan, elokuvateatterin, taloja ja laajoja metsäalueita. Hänellä oli kaksi lasta tyttö ja poika. Poika kaatui sodassa ja tytär Irene Anna Maria jäi ainoaksi perilliseksi. Tätä tyttärtä oli varmaankin perhepiirissä ajateltu Martti Turusen puolisoiksi, olihan Martti fiksu ja miellyttävä mies vaikkakin Ireneä 25 vuotta vanhempi. Irenen lempinimi oli ystäväpiireissä ”Ini”.

Inillä oli erittäin kaunis lauluääni ja hän esiintyi mm. Karjalaisen Osakunnan järjestämällä viihdytyskiertueella siirtolaisten parissa kesällä 1947, kun nuoret ylioppilaat parin viikon ajan kiertelivät pitämässä siirtolaisille ”Iloista iltaa”. Tuossa ryhmässä oli myös neljän joensuulaispojan kvartetti, sittemmin kaikki YL:n laulajia. Kiertueen aikana nuorten ystävyysuhteet lujittuivat ja kun syksyllä alkoi taas opiskelu Helsingissä, asui Ini boksikaverina kiertueen lausujattaren kanssa. Heidän luonaan käytiin istumassa iltaa, muistelemassa kiertueen aikoja ja musisoidessa. Muutaman kerran joutui yksi laulajaveli nopeasti piiloutumaan kylpyhuoneeseen, kun ik-

kunasta kuului merkkikoputus. Se joku tuli sisään ja laulajaveli joutui livahtamaan ulos. Lopulta kerran paljastui, että tuo koputeltaja olikin Pyssy, joka oli aloittanut seurustelun Inin kanssa – muilta salassa. He kihlautuivat ja sen jälkeen olikin sitten monta yhteistä ”nuorten iltaa” Pyssyn kotona. Heidät vihittiin vuonna 1948. Vaikka Pyssy päästikin tuon laulajaveljen YL:ään vasta seitsemännellä kerralla hänestä tuli hyvin läheiset ystävät. Naimisiin menoonsa asti Pysy asui kahden äitinsä kanssa. Häntä voitiin siis sanoa todelliseksi ”mammanpojaksi”. Vielä naimisiin menon jälkeen äiti asui heidän luonaan vielä melko pitkään.

YL:n pääsy

Pyrkijöitä oli paljon sekä syys- että kevätlaulukauden alkaessa. Tärkein kriteeri oli sävelpöytäus. Sisäänpääsynti suoritettiin Vanhan Ylioppilastalon musiikkisalissa. Ensin ilmoitautettiin ja koko porukka käskettiin posket hehkuen odottamaan sisäänhuutoa. Arvosteluraadin muodostivat Pyssy ja toimikunnan jäsenet. Pyssy istui itse flygeelin vieressä, pyysi laulamaan ”Ol kaunis kesäilta” ja antoi alkuäänen. Laulu oli aina sama. Sen esitettyään oli pyrkijän laulettava nopeassa tempossa kaikki ne epämääräisiltä tuntuvat sävelet, mitkä Pyssy flygelistä löi. Kokeiltiin siis kuinka puhdas ja nopea on säveltäjä. Sen jälkeen kokeiltiin äänialue ja pyrkijä komennettiin eteiseen odottamaan tuomiota. Kun kaikki olivat käyneet vuorollaan kokeessa, sisään huudettiin ainoastaan ne, jotka oli hyväksytyt. Muille ei puhuttu mitään ja asia oli sillä selvä.

Pyssyn johtamistapa

Kuoroa johtaessaan oikea käsi näytti koko ajan kuvailevaa perustempoa. Vasen käsi näytti voimakkuusvaihtelut siten, että mitä kovempi forte sitä kovemmassa nyrkissä käsi ja mitä hiljaisempi pianissimo sitä alemman käden näyttivät nyasseja, mutta siten että painotus oli kuitenkin enemmän vasemmalla kädellä. Kolmas erittäin tärkeä johtamisen väline olivat hänen alati elävät kasvojensa ilmeet. Ne välittivät myöskin tiedon siitä kuinka syvällisesti ja tosissaan hän pyysi meiltä laulajilta tulkinnallista suoritusta. Yleisö ei tiennyt mitään tästä näytelmästä. Voisi jopa sanoa yleisön saaneen tästä hyvinkin viileän kuvan, sillä käsien liikkeet olivat melko pieniä ja vartalon liikkeet vähäisiä. Pyssyn opetuksiin kuului mm. se, että arassa kohdasäveleen on mentävä ajatuk-

sisiaan aina yläkautta. Sekunnit oli laulettava suuriksi kun menttiin ylöspäin ja pieniksi alaspäin mentäessä. Laulamiseksi on löydettävä luonnollista kauneutta. Kun kuoron laulama sointu uhkasi mennä epäpuhtaaksi hän opetti meidät tottelemaan sormimerkkejä. Esimerkiksi kaksi sormea tarkoitti II-tenoria ja jos heti sen jälkeen törrötti etusormi pystyssä, tarkoitti se sitä, että oli pyrittävä nostamaan säveltasoa. Kun hän harjoituksissa johti leppoisaa tyyliinsä kuoroa lepäsi toinen käsi rentona vatsakuvun päällä.

Absoluuttinen sävelkorva

Kun Pyssy valmistautui antamaan ääniä kuorolle, hän kohotti katseensa hieman yläviistoon ja tuossa tuokiassa antoi erehtymättä oikeat äänet. Absoluuttinen sävelkorva oli lahjomaton mm. merkkitesteissä, joissa yksinäinen laulaja joutui esittämään stemmansa arvotusta laulusta. Ei siinä paljoakaan annettu anteeksi horjahduksia puhtaudesta. Joskus Pyssy saattoi sanoa, että kyllä se hieman nousi, mutta muuten ei suurempaa rikettä ollut. Tähän absoluuttiseen korvaan liittyy myös seuraava tapaus YL:n harjoituksesta. Pyssy kiirehti paikalle ”ykköspuku” päällä ja oli hyvällä tuulella. Heti ensimmäisen laulun hän katkaisi pienen virheen vuoksi, rupattelivat välillä jotain ja halusi jatkaa, mutta oli kadottanut sävellajin, jolloin II-tenorista tarkakorvainen Risto Juvonen luikkasi alkuäänen. Pyssy hymyilytti kovasti ja hän vitsaili, että kun tuli oltua tuolla Neuvostoliiton suurlähetystön vastaanotolla ja booli oli hieman vahvaa, niin tuo korva ei oikein pidä siitä. Kuoroa nauratti ja kun Pyssy riisui takkinsa, remahti varsinainen naurumyrsky. Alta paljastuivat tulipunaiset henkselit, jolloin Pyssy vilkaisi niitä ja sanoi, että täytyy aina osat pukeutua tilanteen mukaan – ja kuorolla riitti iloa. Parhaimmillaan Pyssy osasi olla säkenöivän humoristinen.

Pyssy henkilönä

Hän oli leppoisa, hyväntahtoinen ja herkästi hymyilevä tyyppi. Hänen hymynsä oli vekkuli-maisen rehellinen ja avoin. Hän oli kuitenkin kuoronsa edessä ehdoton ja vaativa auktoriteetti. Hän antoi itsensä kokonaan kuorolle ja otti huolekseen sellaisia asioita, jotka olisi voinut jättää muille sillä olihan kuorossa kyvykästä ja innostunutta väkeä vaikka millä mitalla. Silloin kun allekirjoittanut vuoden 1956 alussa liittyi YL:ään, oli Pyssy kuulunut laulukuntaan jo 33 vuotta ja johtanut sitä 25 vuotta. Edellä kerrottu kaikesta huolehtiminen oli vuosien saatossa muokannut häntä siihen suuntaan, että tuntui kuin hän yksin olisi ollut koko YL. Tämän sortinen kehitys oli kyllä täysin ymmärrettävissä, mutta se ei tyydyttänyt kaikkia laulajia, ei varsinkaan vanhempiä kuoron toimikuntaan kuuluvia laulajaveljiä. Kuului napinaa, että Pyssyn otteet muistuttavat joskus diktaattorin otteita. Meihin rivilaulajiin tällaiset asiat eivät vaikuttaneet. Me ihailimme taitavaa ja miellyttävää johtajaamme. Ja olihan hän maineikkain kuoronjohtaja koko maassa. Hänen soololuistaan kerrottiin mm., et-

tä hän tavallaan pakotti YL:n otamaan kunniajäsenikseen kaveritaan kuten esimerkiksi Aarre Merikannon ja Eino Linnalan, joilla kummallakaan ei ollut YL:n kanssa paljonkaan tekemistä. Pyssy otti joitakin kyseisten säveltäjien teoksia ohjelmistoon ja se riitti. Väinö Pesola oli jo valtan toinen juttu, sillä hänellä oli ansioita YL:n suhteen paljonkin. YL:n johto ei myöskään tahtonut ymmärtää, kun Pyssy pyysi kuoron nuotteja korvauksetta käyttöönsä kun hän kokosi LM III:sta. Pojat sanoivat, ettei YL:n nuotit tee enää kauppaansa kun ne ovat jo käytettävissä kirjassa. Pyssyn selitys oli hyvin ylimalkainen hänen vastatessaan, että sitten nuotit vasta kaupaksi käyvätkin kun laulut tulevat tunnetuiksi.

YL Helsingin lempilapsi

YL oli saavuttanut pääkaupungissa erittäin suuren suosion. Konsertit olivat aina loppuun myytyjä ja YL:llä oli laaja ystäväpiiri, joista monet olivat määräävillä paikoilla. Tuntuu että kuorolle ja sen johtajalle oli kaikki mahdollista. Kun keran tulimme Messuhallin konsertistamme vain meille varatuilla raitiovaunuilla Vanhalle Ylioppilastalolle karonkkaan, joutui koko muu raideliikenne pysähtymään. Kuvaavaa oli myös se mitä tapahtui Pyssyn ajokortille. Poliisi pysäytti Pyssyn jostain pienestä ajovirheestä ja todettuaan ajokortin jo aikoja sitten vanhentuneeksi otti sen pois. Siihen aikaan oli mentävä auto-kouluun ja suoritettava tietty tutkinto jos halusi kortin takaisin. Pyssy kertoi tapauksesta harjoituksissa ja sanoi asian kyllä järjestyvän vähemmälläkin. Ja niinpä seuraavalla kerralla hänellä oli kortti plakkarissa.

Pyssyn ja YL:n ero

YL:ssä oli ammoisista ajoista ollut ylimpänä korporatiivisena elimenä toimikunta ja sillä puheenjohtaja. Sen toiminta oli kuitenkin paljolti Pyssyn alainen. 1950-luvun lopulla puuhattiin kuorolle uusia sääntöjä siten, että ylimpänä elimenä olisi hallitus puheenjohtajineen, musiikkitoimikunta jne. Pyssy ei tahtonut hyväksyä kaikin kohdin näitä kaavailtuja sääntöjä. Vaikeimmiksi osoittautuivat arvovaltakysymykset kuten; kuka edustaisi kuoroa virallisissa yhteyksissä ja kuka viimekädessä päättäisi mistäkin asiasta. Toimikunta istui taas keran pohtimassa asioita ja mielipiteet menivät sen verran ristiin, että Pyssy tuhoutui ja sanoi, että hän jättää koko kuoron ja eroaa ja että hakekaa nuorempi johtaja. Hän lähti ja löi oven perässään vihaisesti kiinni. Muu toimikunta tuumaili, että nyt taitaakin olla sopiva tilaisuus lähteä etsimään uutta taiteellista johtajaa. Tutkailivat tuntojaan ja tulivat siihen tulokseen, että tätä on jo oikeastaan odotettukin – on mentävä eteenpäin vähän joka alueella mm. ohjelmiston jne. He tekivät samalla istumalla päätöksen, että Pyssylle myönnetään ero, kun hän sitä virallisessa kokouksessa oli tullut pyytäneeksi. Erästä toimikunnan jäsentä pyydettiin välittömästi ilmoittamaan Pyssylle asiasta. Hän soittikin Pyssyn kotiin myöhäisestä ajankohdasta huolimatta.

Pyssyn vaimo Irene vastasi puhelimeen ja kysyi erinomaisesti tuntemaltaan soittajalta, että mitä te olette tehneet Pyssylle kun se on aivan tolaltaan – meni tuonne TEOSTON puolelle ja mököttää siellä. Soittaja selitti, että hänen olisi nyt välttämättä henkilökohtaisesti tavattava Pyssy. Hän saikin luvan pistäytyä ja tulla selvittämään tilanne. Ilmoittamistehtävän saanut lähti välittömästi matkaan. Hän toi Pyssylle julki toimikunnan päätöksen. Pyssy suuttui vallan tavattomasti, huusi ja tiuski. Lauhtui kuitenkin pian ja tilanne tässä kodissa rauhoittui. Pyssy johti vielä YL:n 75-vuotis konsertin ja siihen päätyi hänen pitkä ja hyvin ansiokas johtajakautensa maan ehkä arvostetuimman kuoron johtajana.

YL valitsi uudeksi johtajakseen Ensti Pohjolan. YL:n edustajat sopivat tapaamisesta ja menivät esittämään Ensti Pohjolle juhlallisesti pyyntöään. Ensti asui pienehkössä vuokrahuoneistossa Lauttasaarassa vaimonsa ja neljän pikkulapsen kanssa. Perhe ei ollut mitenkään muuttanut normaalia päivärytistään, vaan lasten pyykki kuivuivat huoneen poikki vedetyillä naruilla ja arkinen aherrus keskeytyi lähetystön tuloon. Pienessä olohuoneessa ei sentään ollut pyykkejä ja lähetystö esitti asiansa. Ensti lupasi vastauksensa seuraavana päivänä ja se olikin myönteinen.

Pyssyn sairaus

Pyssyn ja YL:n teiden erotessa Pyssy oli vasta 57 – vuotias. Hän johtikin mm. Laulu - Miehiä vielä joitakin vuosia. Vähitellen vuosien vieressä hänessä alkoi ilmetä enenevässä määrin demensian oireita. Hänen oli lopulta pakko vaimonsa kehotuksesta hakeutua sairaalaan, josta hän usein karkaili. Kerrankin hän ajoi taksilla sairaalavaatteissa kotiin ja pyysi vaimoan kiireesti hakemaan frakin ja tarvittavat tamineet sillä kohta alkaa konsertti. Hänen tilansa paheni pikkuhiljaa niin, että hän joutui olemaan Helsingin lähistöllä sijaitsevassa Röykän sairaalan suljetulla osastolla peräti 7 vuotta. Pyssy kuoli 29. päivänä huhtikuuta 1979. Hän eli siis vielä 20 vuotta sen jälkeen kun oli jättänyt YL:n Pyssyn lesken pyynnöstä Uolevi Lassander toimi hautajaisten järjestelijänä. Siunaustilaisuus oli Helsingissä Tempeliahaukion kirkossa ja siinä muodostui juhlanan arvokas surujuhla.

Tämän muistelun on laatinut entinen YL:ilisti nykyinen Seniori YL:ilisti Matti Jokinen muina tietolähteenään YL:n 100 – vuotis juhlaulkaisu ja laulajaveli Uolevi Lassader.

Porissa, 20. päivänä syyskuuta 2005

Matti Jokinen

Vaarinlaulu täytti 35 vuotta

Porin Mies-Laulun seniorilaulajat perustivat Vaarinlaulun vuonna 1970. Aloitteen teki Porissa ja muuallakin Satakunnassa hyvin tunnettu autoinsinööri Aarne J. Mäkinen, joka oli Mies-Laulun perustajajäsen ja monitoimisesti hyvin aktiivinen kuorolainen.

Sääntöihin kirjattiin muunmuassa seuraavaa:

”Vaarinlaulun tarkoituksena on toimia Porin Mies-Laulun kuuluneitten, tai jatkuvasti kuuluvien vanhojen ”partojen” (seniorijäsenten) veljeskiltana päämääränään laulun vaalinta ja laulajien viihtyminen määrääkäsia harjoitus- ja kerhoiltoja järjestämällä.

Jäseneksi pääsee, jos on jättänyt taakseen 60. virstanpylvään ja on laulanut mieskuoroissa vähintään kymmenen vuotta. Vaarinlaulun jäseneksi voidaan eräissä tapauksissa kelpuuttaa muitakin hyvämaineisia kansalaisia, mikäli he osaavat ja haluavat laulaa.

Vaarinlaulu toimii eräänlaisena PM-L:n kylkiäisenä, mutta sekä musiikillisesti että taloudellisesti itsenäisenä laulajayhteisönä.

Vaarinlaululla on oma huoltoportaansa eli ”keulavahtinsa”, johon vuodeksi kerrallaan valitaan ”kokkamies”, ”varakokka”, ”kriivari”, ”purssi” ja ”luotsi”. Keulavahdin tehtäviin kuuluu juoksevien asioiden hoito, kuten itsensä valittaminen, rahan hankinta ja laulu- ym. iltojen järjestäminen”.

Perustettiin siis mieskuorohenkeä vaaliva veteraanilaulajien seura, jota ei alkuunkaan ajateltu esiintyväksi kuoroksi muutoin, kuin ehkä omaksi ja lähipiirinsä iloksi.

Toiminta alkoi ja laulunjohtajiksi ryhtyivät Joel Itäkylä ja Erkki Hakkiluoto. Jäsenistön kirjavahvuudeksi vakiintui varsin pian 30-35 laulajaa.

Vaarit kokoontuivat alusta asti säännöllisesti kerran kuukaudessa, lukuunottamatta kesäkuukausia. Klubi-illat pidettiin yleensä Porin Suomalaisen Klubin juhlasalissa. Edesmenneen kriivari Jukka Teponojan sanoja lainaten: ”Itse ilta sitten kuuluu laulun tahdissa, aluksi kokoustyöhön, mutta sitten yhteisen aterian jälkeen, juttujen, esitysten ja nimenomaan laulujen merkeissä”. Ne olivat varmasti mukavia laulajajaveljien iltoja, joissa tarinoita riitti ja laulu kaikui.

Tultaessa 1990 luvulle joukko oli ruvennut harvenemaan. Silloin päätettiin aikaistaa kokoontumiset alkamaan jo puoliltpäivin, jolloin vaareilla oli paremmin aikaa ja halujakin tulla mukaan. Useimmilla ei ollut ”työesteitä”, kun olivat jo eläkkeellä. Kuitenkin varsin monel-

la oli iltaisin muitakin harrastuksia ja menoja.

Vuonna 1999 vaarit alkoivat kokoontua Porin Mies-Laulun uudessa kuorotalossa. Silloin toimintamalli alkoi ikäänkuin itseltään jonkin verran muuttua.

Uudet puitteet antoivat erinomaiset mahdollisuudet myös entistä tehokkaampaan harjoitteluun. Seniorikilta halusi nyt itse siirtyä askeleen verran kuoronomaisenpuun suuntaan.

Vanhat tututkin laulut tarvitsevat silloin tällöin harjoittelua. Oman stemman tarkka sävelkulkua alkaa ajan myötä helposti unohtua tai ”kulua”. Muistetaan väärin. Laulut eivät aina ”soi”. Onko syy minussa, vai muissa? Taitaa kuulua ylimääräisiä virhesointuja?

Päätettiin ryhtyä parantamaan laulullista osaamista ja valmiutta. Nyt tuli kuvaan säännöllinen harjoittelu. Vanhojen perinteisten mieskuorolaulujen lisäksi alettiin harjoittelemaan myös uut-

ta ohjelmistoa. Nykyisin harjoitellaan kokoonnuttaessa aina vähintään 1-1½ tuntia.

Laulujen osaaminen on saatu hyvälle tasolle. Sopiva määrä ohjelmistoa on aina esityskunnossa.

Toimintaan on tullut menoja ja meininkiä. Jäsenmäärä on kasvanut. Aktiivisesti mukanaolevia vaareja on noin viisikymmentä. Heistä moni laulaa vielä myös pääkuorossa. On varsin hyvin lauluvoimaa.

Musiikkineuvos Erkki Hakkiluoto on ollut avainhenkilö tässä uudistamisprosessissa. Hän on sopivalla valmennusmäärällä ja -otteella osannut pitää kuoron laulukuntoisena ja -intoisena, samalla välttämällä ajamasta sitä kuitenkaan ylikuntoon. Korkean paikan leirejä ei ole tarvittu. On huolehdi, että rentous säilyy. Se on tärkeää, jotta vammoilta vältyttäisiin.

Valmennuksella on saatu ai-

kaan hyviä tuloksia. Niistä mainitakoon mm. kaksi jo järjestettyä Musiikki-Iltaa, joissa vaarit ovat tarjonneet kuulijoilleen parasta antiaan kuorolaulun, kvartetti- ja sooloesitysten, sekä yhteislaulun merkeissä. Molemmilla kerroilla on ollut sali täynnä yleisöä. Ne ovat olleet lämminhenkisiä tilaisuuksia ja yleisö on ollut kuulemaansa tyytyväinen.

Seuraava Musiikki-Ilta järjestetään taas helmi-maaliskuussa 2006.

Vaarinlaulu on tänä päivänä seniorikuoro, joka satunnaisesti esiintyy sopivissa tilaisuuksissa. Se on silti edelleen myös ”vanhojen partojen veljeskiltta”. Ne, jotka eivät aina jaksa, tai kiireiltään ehdi, tulla harjoittelemaan ovat mukana kaikessa muussa toiminnassa. Harjoitusjaksojen jälkeen aterioidaan ja seurustellaan niinkuin ennenkin. Se on edelleen tärkeää vaarien yhteisissä tapaamisissa. Saada ker-

ran kuussa tavata laulajaveljiä ja vaihtaa kuulumisia, sekä olla mukana muissa yhteisissä tapahtumissa ja retkillä.

Kilpailuihin vaarit eivät osallistu. Se on nuorempien asia. Kilvoittelu sensijaan on ikuista, vaikkapa vain itsensä kanssa, tai uuden oppimisessa. Kilvoittelu pitää mielialan virkeänä.

Toiminnassa ei ole unohdettu omaa lähipiiriä vaimoja ja seuralaisia. Vuosittain tehdään yhdessä ainakin yksi retki, nautitaan yhteinen joululounas ja laulu on aina tunnelmaa luomassa.

”Laulusta me voimaa saamme, laulu syömmet aukaisee”.

Laulaminen on harrastajalleen aina iloinen ja mukava asia. Se on Vaarinlaulussa itsestään selvää. Joskus on mukavaa jakaa tätä iloa myös kuulijoille. Jaettu ilo on moninkertainen.

Osmo Blomroos

Kuoron pienlauluyhtye-toiminnasta

Porin Mies-Laulussa on kautta aikojen harrastettu pienlauluyhtye-toimintaa.

Käytännössä tämä on näkynyt ja kuulunut lukuisina eri kvartetteina ja tuplakvartetteina.

PML:n kvartetit ovat osallistuneet aktiivisesti Tampereen, Turun, Rauman ja Porin vuorottain järjestämiin ”neljän kaupungin kvartettilpailuihin”, usein hyvällä menestyksellä. Kvartetitoiminta tukeekin PML:n muuta toimintaa hyvin. Kvarteteissa laulaja joutuu ottamaan selkeän vastuun omasta äänestään, sen soinnusta, voimakkuudesta ja tulkinnasta. Näin ollen isoa kuoroa ajatellen voi todeta, että mitä enemmän kuorosta löytyy kvartettilkelpoisia laulajaveljiä, sitä parempi on itse kuorokin.

Jo vuosien ajan kvartetit ja tuplakvartetit ovat keränneet varoja kuorolle esiintymällä eri juhlatilaisuuksissa kuten häis-

Nuorten miesten tuplakvartetti.

sä, vuosijuhlissa sekä yritysten pr-tilaisuuksissa. Esimerkiksi vuokrattaessa kuorotaloa juhliä varten, isännöitsijä tarjoaa usein samalla tuplakvartetin esiintymään.

PML on voittanut useana vuonna Sulasolin Satakunnan piirin aktiivisuuskilpailun. Vuonna

2004 PML sai kiertopalkinnon itselleen saatuaan siihen viisi kiinnitystä. Lukuisten konserttien lisäksi aktiivisuuteen ovat vaikuttaneet kymmenet kvartettilpailut.

Pekka Peltonen
PML:n varalaulunjohtaja

Huittisten
Säästöpankki
Pori Ulvila www.sphuittinen.fi

Sampo Rosenlew

Kellahti
entisajan
kartanoiden ja
torppien kylä

Uudet 1500-2005

Matti Jokinen

Kirja tilattavissa
Matti Jokinen puh. 0400 437215

Matti Jokinen – laulajana 64 vuotta

Agronomi Matti Jokinen (s.1929) Porin Kellahdesta on pitkänlinjan kuoromies ja yksinlaulaja.

Hän on esiintynyt noin 30 vuoden ajan. Säestäjänä hänellä on tavallisesti ollut musiikki-neuvos Erkki Hakkiluoto, Porin Mies-Laulun entinen pitkäaikainen johtaja. He ovat esiintyneet "sen sata kertaa" kotimaakunnan kirkkoissa, muisto- ja häätälaisuudessa sekä suku- ja perhejuhliissa.

Musiikin piiriin Matti Jokinen pääsi jo varhaislapsuudessaan. Hänen isänsä soitti viulua Porin kaupunginorkesterissa 32 vuoden ajan ja otti usein pikku Mattin mukaan orkesterin harjoitukseen. Hänen ensimmäinen kuoronsa oli Porin Suojeluskunnan poikakuoro välirauhan aikana 1941, ikää oli hänellä tuolloin 12 vuotta. Seuraavina tuli Sotilaspoikakuoro kahdeksi vuodeksi ja Porin Suomalaisen Yhteiskoulun kuoro seitsemäksi vuodeksi. Armeija-aikanaan hän lauloi Niinisalon varuskuntakuorossa.

Opiskellessaan Helsingissä Matti Jokinen kuului kahdeksan vuoden ajan Ylioppilaskunnan Laulajiin eli YL:ään. Tuona aikana hän otti laulutunteja Sulo Saaritsilta, joka oli Johanneksen seurakunnan kanttori ja suomalaisille radiosta tuttu. Saarits antoi hyödyllisiä neuvoja, mm. oikeasta hengittämisestä, fraasien laulamisesta ja fibraation hallinnasta. Saaritsin mielestä laulusolistin ei tarvitse jännittää ja pelätä yleisöä, koska se on laulajan puolella ja toivoo hänen onnistuvan. Laulajan tulee olla luonnollinen oma itsensä.

Matti Jokisen ominta musiikkia ovat erilaiset laulemat ja hengelliset laulut. Kysyttäessä hän valitsee tämänhetkiseksi mielisäveltäjikseen Mika Piiparisen ja Pirjo Koskenperän - ja laulajista erottuu baritoni Esa Ruuttunen.

Palattuaan Poriin vuonna 1963 Matti Jokinen liittyi oitis Porin

Mies-Lauluun, jota johti vielä noin kahden vuoden ajan Altti Järvinen, suomalaisen mieskuorolaulun "Grand Old Man". Matti Jokinen on esiintynyt useasti kuoron solistina ja kuoron musiikkitoimikunnassa hän on ollut yhteensä 32 vuotta.

Suhteutettuna kaupungin väkilukuun Porissa on paljon laulajia. Esiintyviä laulukuoroja on noin 30. Lisäksi on erilaisia soitto-kuntia, orkesterikokoonpanoja ja yhtyeitä. Kaupungissa on myös lähes viikoittain vierailevien taiteilijoiden konsertteja. Toisinaan sattuu samaksi illaksi useampia saman musiikkilajin konsertteja. Tällöin yleisö joutuu valitsemaan mihin menee.

Toisin sanoen konsertit syövät toisiltaan kuuntelijoita. Tämän ongelman ratkaisemiseksi Matti Jokinen sai aikaan eräänlaisen "ajanvarausvihkon", joka oli Höövelissä käytössä ja nähtävillä. Järjestelmä toimi valitettavasti vain muutamia vuosia, koska kaikki kuoronjohtajat eivät suostuneet mukautumaan systeemiin. Pääleikkäisyongelma on yhä olemassa.

Matti Jokinen on ollut mukana ideoimassa ja toteuttamassa monia musiikkitahtumia ja -perinteitä. Eräs niistä oli "Isänmaallinen ilta" vuosina 1975-1985 Ruotsalaisella koululla.

Ohjelmaan kuului paitsi kuoro- ja soitinmusiikkia myös arvokkaita esitelmiä ja veteraanihaastatteluja. Ruotsalainen koulu ei perinyt lainkaan salivuokraa, muistelee Matti Jokinen kiittollisena. Perinnettä jatkoi - ja jatkaa edelleen - "Porin Mies-Laulun järjestämä Isänmaallinen kirkkokonsertti" Keski-Porin kirkossa itsenäisyyspäivän aaton iltana. Mukana on kuoron lisäksi Satakunnan Sotilassoittokunta. Näistä musiikkitahtumista on erillinen artikkeli toisaalla tässä lehdessä.

Noin kymmenen vuotta sitten Matti Jokinen käyn-

nisti "Pienlaulu-yhtyeiden Laulukavalkadin", joka oli Palmgren-Opiston juhlasalissa. Esiintyjä oli duetosta oktettiin, mutta ei soololaulajia. Kaupungin kulttuuritoimenjohtaja lupasi hankkia yhden ruusun kullekin esiintyjälle, mutta kun hän kuuli, että tarvitaan sata ruusua, hän lievästi järkyttyi.

Mutta luvattu mikä luvattu! Kavalkadi oli kuutena vuonna peräkkäin.

Vuosina 2000-2003 juhlisti loppiaisen viettoa "Solistinen Kahvikonsertti" Ilmarin Hovissa.

Matti Jokinen rohkaisi esiintymään ennen kaikkea nuoria lahjakkaita soitin- ja laulusolistia, joilla oli musiikinopinnoja takanaan.

Neljän kaupungin (Pori-Rauma-Tampere-Turku) mieskuorojen kvartettikiipailu on jokakevään hauska perinne. Kilpailun sääntöjä on aika-ajoin päivitetty neuvotellen ja yhteistuumin, jotta jälkipuheet kotiinpäin vetämisestä ja tuomaripelistä pysyisivät kohtuudessa.

Porin Mies-Laulun edustajana näissä sääntöneuvotteluissa on ollut Matti Jokinen.

Oman kuoron tilaisuuksiin, karonkoihin, vaputteluihin ja pikkujouluihin Matti Jokinen tuonut paljon ohjelmaideoita ja yllätyksiä. Tällainen on ollut suosittu "Kolme tenoria" -parodia. Siinä kolme PML:n laulajaa "Juuso Karri", "Lusinet Papparontti" ja "Passiton Rominko" laulaa frakeissa italiantilaisia tenorilassikoita.

Porin Mies-Laulu julkaisee CD:n "Konsertissa"

Porin Mies-Laulun uusi CD "Konsertissa" lähti juuri CD-tehtaalle monistettavaksi ja se on myynnissä kuoron 60-vuotisjuhla-konsertissa. Kuoron kaikkien konserttien äänittämisestä keskusteltiin toimihenkilöiden kesken ensimmäisen kerran vuonna 2002. Ajatus konsertti-ai-oinnista oli aluksi vain heitto, mutta hyvin pian siihen alettiin suhtautua vakavasti. Hyvät ideat on tehty toteutettavaksi; haaveilla on taipumus toteutua, kunhan niihin kunnolla tartutaan.

Ensimmäinen säkeistö: yritykset ja erehdys

Olin aiemmin, tosin huonolla menestyksellä, tehnyt kokeiluja kuoron äänittämisestä. Alku oli todellista yrityksen ja erehdyksen aikaa. Se opetti, että amatöörien ei kannata odottaa lopputulokselta paljoa. Tietty kynnys pitää ylittyä osaamisessa ja tekniikassa ennen kuin syntyy kunnan jälkeä. Kuorolle hankittu edullinen nauhuri ja halvat mikrofonit eivät mahdollistaneet teknisesti hyvää laatua. Vikaa oli kaikissa tekijöissä: kuoro ei onnistunut osuussissaan, mikrofonit eivät kestäneet viidenkymmenen miehen voimaa, tekniikka aiheutti kohinaa ja jälkikäsitteilyyn tarvittavaa tekniikkaa ei ollut. Vaikka paljon opittiin, lopputulos haudattiin vähin äänin.

Toinen säkeistö: pakattua kuoromusiikkia

90-luvun loppupuolella alkoi muusikkopiireissä yleistyä uusi digitaalinen äänen tallennus ja pakkaustekniikka: minidisk eli MD.

PM-L hankki käytetyn kannettavan MD-tallentimen harjoitusten taltioimiseen.

MD:lle äänitettiin muutama konsertti, muun muassa Saksassa Lingenissä pidetty kirkkokonsertti elokuussa 2002. Paluumatkalla äänitystä kuunneltiin korvanapeista ja tuntui että jotain oli vihdoin saatu purkkiin.

Karu totuus paljastui, kun pääsimme Poriin ja kytkin soittimen kotistereoihin. Vaikka kokemuksesta tiesin että MD:n äänitys pitää ehdottomasti säätää ma-

naalisesti, jostain syystä kompressoiva äänitysautomaattikka oli jäänyt päälle: Kuoron fortekohdat olivat yhtä puuroa ja säröä. Lingenin konsertin tunnelma oli välittynyt äänitteelle, mutta teknisesti materiaali ei ollut vielä julkaisukelpoista.

Vuoden 2003 isänmaallinen kirkkokonsertti äänitettiin jo nykyaikaisemmin. Isokalvoisten mikrofonien ääni johdettiin putkietuasteen ja ulkoisen äänikortin kautta suoraan tietokoneelle. Tästä konsertista on levyllämmekin mukana muutama tallenne.

Keväästä 2004 lähtien tallennusvälineenä on käytetty 8 linjaa kerralla tallentavaa kovalevytallenninta. Se ei ole ominaisuuskuksiltaan digitaalisen teknologian huippua, mutta kuitenkin riittävän hyvä. Erityisen etu on, että se on suunniteltu erityisesti äänitykseen. Sillä voi tehdä koko prosessin äänityksestä CD:n masteriin.

Kolmas säkeistö: elävää musiikkia

"Konsertissa" levyllä kohtaat käsi kädessä kuoron perinteet ja uudistuminen. Guido Ausmaa johti Porin Mies-Laulua julkisesti ensimmäisen kerran viisi laulukautta sitten ja sama teos "Hakkame mehed minema" aloittaa levyn. Vuonna 2003 perustettu PM-L:n Nuorten miesten kuoro edustaa porilaisen mieskuorolaulun tulevaisuutta kahdella teoksella. Säännöllisesti 5.12 järjestettävä isänmaallinen konsertti täyttää 30 vuotta ja mukana olleet voivat aistia tunnel-

mia vuoden 2003 ja 2004 konserteista. Keski-Porin kirkko on saamassa uudet urut ja vanhojen urkujen viimeinen taltioitu esiintymisen on levyn viimeisellä raidalla. Kuorotalolle hankittu uuden flyygelin ensiesiintymisen on talletettu käyttöönottokonsertissa. Voidaan siis todeta, että levyllä on tallentunut myös ajallisia merkkipaaluja.

Konsertissa -levyllä mukana ovat myös kuoron tärkeät musiikilliset yhteistyökumppanit Satakunnan Sotilassoittokunta ja urkutaiteilija Juhani Romppanen. CD:n laulut on kaikki äänitetty Keski-Porin kirkossa ja Porin Mies-Laulun talolla. Äänitteestä on aistittavissa konserttien tunnelma. Esitysten kaari vie kuulijaa tunnelmasta toiseen.

Neljäs säkeistö: musiikin tehtävä

Musiikin esittäjän tehtävä on tarjota elämyksiä kuulijalle. Sen pitää irrottaa ajatukset arjen rutiineista. Esitykselle pitää tehdä ehyt kaari, joka vie kuulijan tunnelmasta toiseen. Laulaja näkee yleisön ilmeestä miten se vastaanottaa esityksen ja tunnelausta voi olla valtava molemmin puolin. Isänmaallisessa kirkkokonsertissa moni laulaja seisoo lavalla kyyneleet silmissä kun taas kevytkonsertissa voi aistia iloa ja kevään riemua. Nuo tunnelmat välittyvät myös Porin Mies-Laulun uudelta CD:ltä Konsertissa.

Harri Keto

2. basso

kuoron äänitysvastaava

Auto-Kalliomaa Oy
www.auto-kalliomaa.fi
Iitsenäisyydenkatu 1-3 28100 PORI Puh. 02-6311 300

RAJALA PRO SHOP
Yrjökatu 22 28100 Pori / Puh: 020 7330 261 / www.rajalaproshop.fi

K-MAATALOUS

Porin TRAKTORIOSA Ky
SINIO PITKÄKÄNTÄ, puh. (02) 630 1888, faksi (02) 630 9198, auto 0400-00
Karttaneitie 22, 28430 PORI
www.traktoriosa.fi

Tilaukonepaja IS Works Oy

Nyrhintie 7, 28760 Pori
Puh. 02 631 9100
www.isworks.fi

Muotitavaratalo
RATSULA
Antinkatu 17, Pori Puh. 02-6316 500
www.ratsula.fi

Palvelemme:
ma-pe 9.30-19,
la 9.30-16

Kuorolaišhuumoria vuosien varrelta

Mieskuorolaiset ovat julkaisseet säännöllisen epäsäännöllisesti POMILA-nimistä lehteä. Alussa, siis 1940-luvulla, se oli vappulehti ja varsin leikkimielinen. Myöhemmin mukaan tuli enemmän vakavampia ja aatteellisia tekstejä - huumoria kuitenkin unohtamatta. Harjoituksissa, matkoilla, konserteissa ja muulloinkin sattui kaikenlaista. Siitä osa on luettavissa vanhoista Pomiloista:

- Onko PM-L:n laulu taidetta? On ja ei. Jos kuoro laulaa alusta loppuun niin, ettei ole yhtään puhdasta soittoa, se ei ole taidetta. Koska PM-L:n laulussa on väliin puhtaitakin soittoja, voimme pitää sen laulua taiteena. Epätaiteellisen kuoron johtaja ei tunnu kärsivän-epäpuhtauksista, eikä niitä juuri huomaakaan. PM-L:n johtaja tuntuu niistä jonkun verran kärsivän, ja on kuulemma harjoituksissa joskus jopa lievästi hermostunut. Olisiko PM-L:n laulu sittenkin taidetta? (Pomila, vappu 1952)

- Altin viime-ävästys ennen esiintymistä: "Muistakaas pojat Satakunnan laulun sanajärjestys: ensin antoi, sitten kantoi." (Pomila, vappu 1947)

- Pomarkun laulujuhalla kapellimestari Tuukkanen johti yhteisharjoituksia. Kuoro pani parastaan, mutta esityksen jälkeen julisti johtaja: "Kyllä se oli p-n hyvin laulettu, mutta se ei ollut niin kirjoitettu." (Pomila, vappu 1959)

- Harjoiteltiin laulua "Hyljätty". Hannu Fr. kysyi opettajalta (Joel Itäkylä): "Mitenkäs siellä lopussa, kun siellä on tuo fermaattit?" Tähän Joli sanoa pamautti: "Mitätä siinä kyselet, sehän sovitettiin jo viime vuosikokouksessa". (Pomila 1967)

Aforismeja:

- Pitää juoda usein, mutta paljon.

- Jos ei olisi olemassa vettä, niin mitenkäs silloin soutaisimme saareen? (Pomila 1967)

- Harjoitellaan Gripenbergin "Tuonne taakse metsämaan". Laulu ei oikein suju, joten Erkki (Hakkiluoto) antaa ohjeen: laulakaa kuin suu olisi täynnä hyvää viiniä. (Pomila 2000)

- PML oli Satalinnassa laulamassa siihen aikaan, kun sairaala toimi keuhkotautiparantolana. Esitettävien laulujen joukossa oli Carl Mikael Bellmanin laulu Pohjahan juo. Hj. Nortamon suomentamissa sanoissa on seuraava kohta, joka ei oikein sovi.

"Veikko, tuot yskäät et koskaan voita". (Pomila 2000)

- Harjoiteltiin laulua Siniruisuja, joka alkaa: Kullalleni kukkasia ...

Kuului ääni eturivistä: -Miten tämä laulettais monikossa?

- Kuullessaan kauniin naisen laulavan kylvyssä todella musikaalinen mies panee korvansa avaimenreialle.

- Tunnetko Mozartia? -Joten kuten. Vuime maanantaina näin hänet krouvissa! Nyt sinä narraat! -Kuinka niin? -Krouvihan on maanantaisin suljettu!

- Basso: "Eikö yksi ihminen ole yhtä hyvä kuin toinenkin?"

Tenori: "On toki - ja vähän parempikin!"

- Psykiatri potilaalle: Milloin ensi kerran huomasitte, että verroilmoituksen teko oli hauskaa? (Pomila, vappu 1956)

- Anoppi on sairaalassa ja tarvitsee välttämättä verensiirron. Sairaala ei kaikista ponnisteluista huolimatta löydä verenvuotuttajaa siitä veriryhmästä, johon anoppi kuuluu.

Epätoivoinen lääkäri soittaa lopulta vävyllä ja selittää tilanteen. Tämä pohtii hetken aikaa ja kysyy sitten: -Oletteko koettaneet löytää tiikeriä? (Pomila, vappu 1956)

Koonnut Jorma Pätynen

Kuorotalo moniin erilaisiin tilaisuuksiin

häät • syntymäpäivät • kokoukset • näyttelyt • konsertit • seminaarit • muut tapahtumat

Porin Mies-Laulu talo on tarjolla erilaisiin tapahtumiin kokouksista ja konserteista aina perhejuhliin saakka. Talossa on erilaisia tiloja salista kabinetteihin. Näistä voi helposti muodostaa toimivan kokonaisuuden henkilömäärän ja tilaisuuden luonteen mukaan. Kokous- ja koulutustiloissa on ajanmukaiset AV-laitteet.

Saatavissa myös tarjoilua

Talossa on keittiö, joka on myös vuokrattavissa. Vaihtoehtoisesti tarvittavat palvelut voidaan hoitaa sopimuksen mukaan. Helppoa ja vaivatonta.

Viihtyvyyttä ja ohjelmaa

Edustava talo on myös viihtyisä. Porin Mies-Laulun voi tilata talossa järjestettäviin tilaisuuksiin sekä kuorona että kvartetina.

Soiton päässä laulusta

Ota yhteyttä niin me kerromme lisää talon mahdollisuuksista.

Isännöitsijä

Hannu Mäkelä
puh. 0400 421 653
www.pml.fi
vuokraus@pml.fi

Tuntemuksia Porin Mies-Laulun talon vuokraajana

Porin Mies-Laulun talo on ensisijaisesti musiikkitalo, mutta myös eri yhdistyksille vuokrattava kokoontumispaikka. Oma yhdistykseni Rosenlewin Hopeakerho ry on vuokrannut taloa jo vuodesta 2003 lähtien kerhotilaisuuksiamme varten. Varaus tehdään aina koko kevät- ja syyskaudeksi, talo sopii meille niin sijaintinsa kuin tilojensakin puolesta erittäin hyvin, katutaso ja avara sali sekä talon keskeinen sijainti antoi monille jo lopettaneille uuden mahdollisuuden olla mukana kerhomme toiminnassa.

Siirtyessämme Porin Mies-laulun talolle tilaisuuksien henkilömäärä lisääntyi noin viidelläkymmenellä.

Salin varustelu niin soitin- kuin äänentoistolaitteistoinen palvelevat meitä tyydyttävästi, muunneltava esiintymislava tuo lisätalaa esim. senioritanssijoille.

Keittiötilat kalustoinen antaa emännille tosihyvät toimintamahdollisuudet.

Toivomme alkaneen yhteistyön jatkuvan.

Toivotan onnea ja menestystä juhlivalle Porin Mies-Laululle ja kuorotalolle.

Taisto Lähtenmäki
Rosenlewin Hopeakerho Ry puheenjohtaja

Nuorten miesten kuoro

Porin Mies-Laulun alaisuudessa on jo kaksi lukuvuotta toiminut nuorille miehille tarkoitettu kuoro, jossa laulaa tällä hetkellä iältään 19-39 vuotiaita miehiä.

Ajatusten tällaisen ryhmän perustamisesta esitti Porin Mies-Laulun taiteellinen johtaja Guido Ausmaa, joka haki mallia idealleen Virossa. Siellä oltiin herätty huomaamaan, että lasten ja nuorten kuoroharrastus helposti hiipuu heidän "kasvaessaan ulos" poikakuorosta. Toisaalta (ikä)kynnys siirtyä poikakuorosta suoraan mieskuoroon saattaa tuntua turkelta. Tämän "väliinpuotoajakaikryhmän" lauluharrastuksen parissa pitämiseksi oltiin eri puolilla Virossa tehty suunnitelmallista työtä perustamalla lauluryhmiä ja kuoroja nimenomaan nuorille aikuisille. Vastaavanlaisen kuorotarjonnan puutteen Ausmaa näki myös Suomessa. Hän alkoi puuhata Porin Mies-Laulun yhteyteen kuoroa, jossa nuoret miehet saisivat toteuttaa kutsunsa kuorolaulamiseen ja samalla saada arvokasta kokemusta siirtymään kenties aikanaan varsinaiseen pääkuoron puolelle.

Niinpä syksystä 2003 lähtien 10-15 hengen ryhmä, nuor-

ten miesten kuoro, on kokoontunut säännöllisesti harjoitukseen Porin Mies-Laulun talolle. Joukossa on sekä entisiä poikakuorolaisia, että kuorolauluun aiemmin perehtymättömiä. Yhteistä kuitenkin kaikille on kiinnostus musiikkiin ja halu sen tekemiseen. Vuonna 2004 myös Porin kaupunki vakuuttui hankkeesta ja ojensi auttavan kätensä. Siitä lähtien kuoro on ollut Porin työväenopiston listoilla, mikä antaa arvokkaan turvan kuoron jatkuvuutta ajatellen.

Ensimmäinen julkinen esiintyminen oli jo kuoron aloittamissyksynä perinteikkäässä Porin Mies-Laulun itsenäisyyspäivän konsertissa. Mitä todennäköisemmin nuorten miesten kuoron esiintyminen tuossa tilaisuudessa kuuluu tulevaisuuden perinteisiin. Itsenäisyyspäivän konsertissa lisäksi nuoret miehet ovat olleet "vakiokalustoa" myös P M -L:n kevätkonsertissa. Lisäksi kuoro on esiintynyt joissakin yksityistilaisuuksissa ja Porin Mies-Laulun omissa, yhteisissä tilaisuuksissa.

Edellä mainittujen esiintymisten lisäksi nuorten miesten kuoro on jo ehtinyt näyttää menestystä neljän kaupungin mies-

kuorojen välisissä kvartetkilpailuissa. Näihin kilpailuihin osallistuu vuosittain sekä yksinkertaisia-, että tuplakvartetteja Porin, Rauman, Turun ja Tampereen mieskuoroista.

Kuluneiden kahden toimintavuotensa aikana nuorten miesten kuoro on siis vahvasti vakiinnuttanut asemansa. Toiminnassa mukana olevat miehet ovat sitoutuneita kuoron toimintaan ja kuorossa on vahva yhteishenki. Uusia kuorolaisia toki myös aina kaivataan mukaan laulamaan vaihtelevasti kevyttä ja uuttakin kuoromusiikkia perinteisiä mieskuorolauluja unohtamatta.

Nuorten miesten kuoro on erittäin ylpeä saadessaan toimia ansiokkaan Porin Mies-Laulun yhteydessä sen toimintaa omalla panoksellaan täydentäen. Porin Mies-Laulun tarjoama tuki nuorten miesten kuorolle on ollut erittäin arvokasta ja siitä kuorolaiset tuntevat suurta kiitollisuutta. Nuorten miesten kuoro haluaa toivottaa parhaimmat onnittelet Porin Mies-Laululle juhla-

vuoden kunniaksi!

Ismo Markkanen

Tule laulamaan kanssamme

Olet tervetullut kuoron harjoituksiin jotka pidetään maanantaisin klo 18.30 alkaen kuorotalolla osoite Vapaudenkatu 10. Lisätietoja kuoro toiminnasta antavat kuoron taiteellinen johtaja Guido Ausmaa p. 050 301 5694 tai varakuoronjohtaja Pekka Peltonen p. 050 522 6226.

Lisätietoja saat myös osoitteesta: www.pml.fi.

Porin Mies-Laulu kiittää tukijoitaan

Palveleva apteekkisi jo vuodesta 1893

PUISTO-APTEEKKI

It puisto 11 B

Av. ma-pe 8.30-19
la 9-17, su 12-17

CITY-APTEEKKI

Satakunnankatu 23 b

Av. ma-pe 9-19,
la 9-17

Kysy kanta-asiakaseduistamme!

Terveyst kaikille!

Sijoita rahasto-
perheeseen, josta
löytyy jokaisen
riskinottokyvylle
sopiva ratkaisu.

Tervetuloa
kuulemaan lisää
OP-yhdistelmärahastoista.

**PORIN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

Koneistuspalvelut - raskaassa sarjassa

**HOLLMING
WORKS**
together

www.hollmingworks.com

ää ää
Ä-

**PORI
SOUND CITY**

ANTINKATU 12

PUH: 6414 315

CHRYSLER
INSPIRATION COMES STANDARD

Kokoa, näköä ja asennetta > Täydellisesti varusteltu >
Monipuolinen turvavarustus > Ylellinen nahkasisustus* >
> Sähkötoimiset istuinsäädöt > Audiosäätimet ohjau-
sryörässä* > Vertaa autoedun arvoa muihin > Terve-
llä tultumaan! > www.chrysler.fi >

MOOTTORIVAIHTOEHDOT:	Teho (kW/hv)	Huippu- nopeus	El-voima (l/100 km)	CO ₂ -päästöt (g/km)	Hinta autoetu	Vapaa- /kk
Sebring 2.4 A4*	105/143	183	10,3	244	29.800	590
Sebring 2.7 V6 A4*	149/203	216	10,7	255	35.200	670
Sebring 2.7 V6 A4 Limited**	149/203	216	10,7	255	37.400	700

* Saatavilla Luxury-varustepaketilla 1.180 . ** Saatavilla Luxury-varustepaketilla 840 .

Hinta **28.590 €** sis. toim.kulut

**YLELLINEN
CHRYSLER SEBRING**

Tyylikkäästi väentävä. Varustetasoltaan
luokkaansa suurempi. Uusi
Chrysler Sebring 2.4

Avaamme 2006 alussa Chrysler myymälän Poriin!

**AUTOTALO
PELTTARI**

KAKKOSTIEN AUTO OY

Loimijoentie 55, HUITTINEN, puh. (02) 560 1250